

KELEIVIS

THE TRAVELER ——— LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

Prenumerata:
Amerikoje ir užsieniuose
metams \$5.00
pusei met 2.50

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127

KELEIVIS

Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1905

Address:

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127

NR. 41

SOUTH BOSTON, MASS., 1966 SPALIO - OCTOBER 12

62 - RIEJI METAI

"Keleivio" Telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Ataskiro Numerio Kaina 12 Centų

Prezidentas Johnson už artimesnius ryšius su rytais

Prezidentas Johnsonas kalba apie įtampas tarp Rytų ir Vakarų sumažinimą, prekybos praplėtimą, bet NATO vaidmuo dėl to neturėtų pasikeisti.

Prez. Johnsonas, kalbėdamas New Yorke įžymiejių žurnalistų susirinkime, pabrėžė, kad reikia šaltąjį karą vėsinti, reikia užmegzti tampsnius ryšius tarp Rytų ir Vakarų. Švelninant su Rytais santykius, numatoma panaikinti draudimą daugeliui prekių išvežti į komunistinio bloko valstybes, leisti eksporto-importo bankui garantuoti komercinius kreditus už prekes į Lenkiją, Vengriją, Bulgariją, Čekoslovakiją, palengvinti keliones į komunistinius kraštus ir tt.

Tas prezidento noras sušvelninti santykius su komunistais jau matyti ir praktikoje. Štai į valstybės departamentą atėjo aukštas pareigūnas (trečias to paties sekretoriaus padėjėjas) Kohler, buvęs JAV ambasadorius Maskvoje. Jis JAV siūlo tokią politiką Vietname, kuri nepakenktų santykiams su Maskva. Kai kas mano, kad prezidentas ir derybose su Vokietijos kancleriu buvo nenuolaidus, kad tuo būdu parodytų savo palankumą Maskvai.

Bet Sovietų S-ga į tą JAV taikingą mostą kol kas nekreipia dėmesio ir, kur tik turi progos, kuo biaužiausiai JAV puola.

Kalbėdamas apie Atlanto S-gą, prezidentas pasakė, kad jos karinė galybė turi būti išlaikyta. Jei politinė padėtis pasikeis kada nors geresnėn pusėn, tai tada bus galima abiem šalim persvarstyti ir karinių jėgų santykį.

Sovietijoje smarkiau baus "šmeižikus"

Sovietų S-goje paskelbtos naujos sunkesnės bausmės demonstracijose protestų reikėjams prieš vyriausybę, autoriams už valdžią griaujančius jų raštus ir aplamai už "sovietinės valstybės šmeižimą."

Panašūs įstatymai veikia ir iki šiol, bet bausmės buvo mažesnės. Naujas pakeitimas nukreiptas prieš religines grupes ir jaunimą, kurie atvirai reiškia savo nepasitenkinimą.

Buvęs prez. Eisenhoweris pasakė, kad, jei nebūtų galima karo kitu būdu laimėti, jis nesivaržytų pavartoti branduolinį ginklą, bet tai sprendžias tik Johnsonas.

McNamara išskrido į Vietnamą

Krašto apsaugos sekretorius McNamara su savo artimaisiais padėjėjais išskrido į Vietnamą susipažinti vietoje su esama padėtimi.

Tai jo aštuntoji kelionė į Vietnamą. Jam svarbu išsiaiškinti, kiek ten reikalinga Amerikos karių, pinigų ir medžiagos.

Jis spaudai pasakė, kad JAV tikslai nepasikeitė, kad nemano okupuoti demilitarizuotos zonos, kuri skiria abu Vietnamus ir nemano okupuoti šiaurės Vietnamo ar jo vyriausybės sunaikinti.

JAV diplomatų paskyrimai

Vieton į Washingtoną atšaukto JAV ambasadoriaus Maskvoje Kohlerio paskirtas Llewellyn Thompson, senas diplomatas, atstovavęs JAV Maskvoje 1957-62 metais Thompsono vieton ambasadorium "pagal reikalą" (at large) paskirtas Ellsworth Bunker, kuris buvo ambasadorium Amerikos Valstybių Organizacijai, o į šią vietą paskirtas Sol Linowitz, seniai politikuojantis biznieri.

Sovietai giriasi labai geru derliumi

Sovietų vyriausybė praneša, kad šiemet žemės ūkio derlius būsiąs rekordinis — 160-165 milijonai tonų, kai tuo tarpu 1964 m. tebuvo 152.1 mil. tonų, o pernai tik 120.5 mil. tonų.

Kiek tas Maskvos pasigyrimas turi pagrindo, tik tu skaičių skelbėjai vienį teži, nes sovietinė statistika paruošiama pagal propagandos reikalą — vieną kartą ji gali duoti tokius skaičius, o kitą kitokius, todėl ja negalima patikėti.

Dar birželio mėnesį Maskva pasirašė su Kanada sutartį per 3 metus už 744 mil. dolerių pirkti kviečių ir miltų. Jei šiemet tikrai ten tokiai geras derlius, tai galima manyti, kad Maskva Kanados kviečius ir miltus perleis kitoms komunistinėms Maskvai draugingoms valstybėms, iš to uždirbdama.

Reikia manyti, kad Maskva, turėdama daugiau duonos, bus ir santykiuose su kitomis valstybėmis daug griežtesnė, sunkiau sukalbama

Darbiečiai prieš ir už savo vyriausybę

Britų darbo partijos suvažiavimas pritarė vyriausybės nutarimui "įšaldyti" atlyginimus ir kainas. Vadinas, atlyginimai ir kainos turės pasilikti iki šių metų galo tokie, kokie buvo liepos 20 d. Tokio suvažiavimo Anglijoje iki šiol nėra buvę. Darbo partijos suvažiavimas žymia balsų dauguma pritarė šitam vyriausybės žygiui ir kitiems potvarkiams ūkio srityje, nes aišku, kad be jų Anglija neišbrisi iš sunkios ekonominės padėties.

Bet suvažiavimas nepritarė užsienio politikai. Suvažiavimas reikalauja sustoti bombardavus š. Vietnamą ir atitraukti Anglijos kariuomenę iš bazių ir rytus nuo Suezio kanalo.

Užsienio reikalų ministris Brown tokiam nutarimui priešinosi. Jis sakė, kad nereikia savęs apgaudinėti. Š. Vietnamas yra vienintelė derybų ir taikos klišė. Jei kas prikaltintų š. Vietnamą nors tiek nusileisti, kiek Amerika, tai taika būtų pasiekta.

Važiuojant į šokius, žuvo 19 studentų

Penktadienį Montrealyje (Kanadoj) su traukiniu susidūrė autobusas, kuriuo važiuo studentai į šokius. 19 studentų užmušta ir 20 sunkiai sužeista.

Earl Eisenhower, buvusio prezidento brolis.

Negras Patterson išrinktas Litle Rock, Ark., mokyklų tarybon. Prieš 10 metų čia prasidėjo mokyklų integracija.

Nguyen Cao Ky Ferdinand Marcos Keith J. Holyoake

Park Chung Hee Harold Holt Thanom Kittikachorn
Jie susirinks Filipinų sostinėje Maniloj spalio 23-27 dienomis tartis Vietnamo karo klausimais. Toje konferencijoje dalyvaus ir JAV prezidentas Johnsonas. Nuotraukoje iš kairės į dešinę — P. Vietnamo min. pirm. Nguyen Cao Ky, Filipinų prezidentas Ferdinand Marcos, Australijos min. pirm. Keith J. Holyoake, apačioje — P. Korėjos prez. Park Chung Hee, N. Zelandijos min. pirm. Harold Holt ir Tailando min. pirm. Thanom Kittikachorn.

Ką veikia bendrasis Amerikos Pabaltiečių Komitetas

Bendrojo Amerikos Pabaltiečių komiteto suvažiavimas įvyko Statler-Hilton viesbutyje, Washington, rugsėjo 26 d. Suvažiavime dalyvavo Tautinio Estų komiteto nariai — H. Liesment ir G. Buschman; Amerikos Latvių Sąjungos pirmininkas prof. Petras Lelins ir valdybos nariai S. Rudzitis ir Bruno Albans; Amerikos Lietuvių Tarybos — Antanas J. Rudis, dr. P. Grigaitis ir L. Šimutis. Priėmus darbotvarkę, išklausius dviejų praėjusių suvažiavimų protokolus ir buvusio 1965-66 m. komiteto pirmininko prof. Lejinsio pranešimo, komiteto pirmininko vietą perėmė Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Antanas J. Rudis, pasakydamas šiai progai pritaikytą kalbą. Jis įvertino šio komiteto svarbą, nes jis svarbiajam reikalui — trijų Pabaltijo tautų išlaisvinimo darbui — apjungia pagrindines Amerikos lietuvių, latvių ir estų laisvinimo organizacijas. Naujasis pirmininkas prase, kad ir toliau komitetas dirbtų vieningai ir efektingai, nes pabaltiečių vienybė šiandien yra būtina atlikti visiems tiems darbams, kurie yra susiję su didžiuoju tikslu — padėti Lietuvos, Latvijos ir Estijos žmonėms išsilaivinti.

Suvažiavime buvo gyvai apsvarstyta keletas aktualesnių reikalų, kiek ilgiau sustota ties 1968 metais, kuriais bus minimas visų trijų Pabaltijo kraštų išsilaivinimas. Pasiinformavus apie atskirų tautų planus, nutarta ir bendrų darbų bei žygių atlikti svarbiais sukaityviniais metais tiek Washington, tiek visur, kur gyvena kiek didesni visų trijų tautų skaičiai. Nutarta išleisti ir plačiai paskleisti bendrą visų tautų leidinį apie Lietuvą, Latviją ir Estiją, paaiškinant jų praeitį, dabartinę padėtį ir ateities planus.

Pirmininkui J. Rudziui pavesta paruošti ir išsiųsti protestą ir pasipiktinimą Norvegijos vyriausybei ir parlamentui, užsimojusiam pripažinti Nobelio premiją asmeniui — švedui, buvęs švedijos užsienio reikalų ministrui Bo Oesten Unden, kuris daugiausia prisidėjo, kad gražintu atgal okupantams bolševikams Pabaltijo kraštų tremtinius, dideliais sunkumais ištrūkusius iš bolševikų budelių rankų ir pasiekusius Skandinavijos kraštus.

Nutarta pasiųsti visoms Jungtinių Tautų valstybių vyriausybėms raštą, išsamiai išdėstant Sovietų Rusijos tebevykdomą genocidą ir kolonializmą Lietuvoje, Latvi-

Prezidento Johnsono ilga kelionė taikos reikalui

25,000 mylių kelionė į Rytus. Aplankys 6 valstybes, dalyvaus Maniloj 6 valstybių konferencijoje, kurios tikslas surasti kelią taikai Vietname įgyvendinti.

Ateinantį pirmadienį prezidentas Lyndon Johnson su žmona ir reikalingais padėjėjais išsileidžia į labai tolimą kelionę. Jis visų pirma aplankys N. Zelandiją ir Australiją. Iš ten vyks į Filipinų sostinę Manilą, kur spalio 24 d. susirinks Filipinų, N. Zelandijos, Australijos, Tailando, P. Vietnamo ir P. Korėjos valstybių atstovai. Konferencija svarstys Vietnamo karo problemą, svarbiausia — kaip ten baigti karą ir kas daryti, kad Pietryčių Azijoje gyvenimo pažangą būtų galima kuo sėkmingiau skatinti.

Po konferencijos prezidentas Johnson aplankys Tailandą, Malaiziją ir Pietų Korėją, o gal ir P. Vietnamą. Jis grįš į Washingtoną lapkričio 2 ar 3 dieną, taigi prieš pat rinkimus.

Prezidentas apie ekonominę padėtį

Prezidentas Johnsonas laikraštininkams pasakė, kad 1966 metai buvo geri. Geresnių metų, pasak prezidentą, nėra buvę. Jis mano, kad ir 1967 metai būsią tokie pat geri.

Prezidentas aiškino ir dėl ko biržoje krinta akcijos. Tai pareina, pasak prezidentą, nuo įvairių priežasčių: procentų už paskolas pakėlimo, nepaaiškėjusių valstybės išlaidų, ypač vyriausybės mokesčių politikos, nes mokesčių pakėlimo klausimas vis tebėra neišspręstas, — prezidentas nedrįsta prieš rinkimus prašyti kongresą mokesčius pakelti.

joje ir Estijoje. Tokio rašto kopijas išsiuntinėti ir visų valstybių delegacijoms J. Tautose.

Nusiskusta Amerikos Balso nepakankamu informavimu Pabaltijo kraštų apie pabaltiečių veiklą išveivijoje ir vengimą minėti tų kraštų išlaisvinimo veiklą laisvuose kraštuose. Dėl to nutarta daryti atitinkamų žygių.

Buvo paliesta ir daugiau reikalų, susijusių su Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvinimo klausimu. Suvažiavimas praėjo darbingoje ir vieningoje nuotaikoje.

Amerikos Lietuvių Taryba

Veidmainingas Inez viesulas

Jau trečia diena siaučia Inez viesulas. Jis kaip vijurkas raitosi, keisdamas savo kelią, kurio krypties niekas negali numatyti. Jis jau nusispaubė Kubą, Haitį, Dominikonų respubliką, nuo jo kluvo ir Floridai. Jau atrodė, kad jis nusibels į vandenyną ir ten baigsis, bet vėl pasuko į Meksikos krantą, nusispaubė Yucatan pusiasalį ir, kai rašomi šie žodžiai, jau grasina Meksikos ir Teksaso pakraščiai.

Iki šiol dėl Inez siautimo žuvo per 300 asmenų.

Yra buvę dar baisesnių viesulų. Pav. 1900 m. viesulas siautė Galvestone, Teksase, kur žuvo 7,000 asmenų.

Buvęs Indonezijos užsienio reikalų ministris Subandrio, kuris dabar teismas už savo vaidmenį komunistų rengtame perversme, nepavykusiam tik karių pastangomis.

Carlos Marcello (kairėje) buvo suimtas New Yorke kartu su būriu kitų padugnių "ministerių", kurie buvo susirinkę savo biznio reikalų aptarti. Jis už \$100,000 užstatą paleistas iš teismo, bet nuvažiavęs į New Orleaną vėl buvo suimtas už FBI agento įžeidimą ir iki teismo vėl paleistas už \$50,000 užstatą. Atrodo, kad pinigų tie gėngsterių "ministeriai" turi kaip šieno.

Baisus kolonizatorių darbas

Keleivis nepaliaudamas primena savo skaitytojams, kaip Maskva kolonizuoja Lietuvą, kokias gudrias ir suktas priemones tam vartoja. Ir, žinoma, rusams patsidavusiųjų spaudoje ir kitais būdais tuoj išsiųsusios bandoma dėl to teisintis ir liežuviu baltinti tai, kas neabejotinai yra juoda. Šie sovietų ištikimi tarnai pučia į akis miglas, visai liuopsindami "vyresnįjį broli" (suprask: rusą) už jo Lietuvai neva rodomą nepaprastą "meilę", už teikiama milžinišką ekonominę paramą. Bet, deja, tos jų pastangos bent kiek galvojančio žmogaus visiškai negali įtikinti, nes ir pačios pavergtos Lietuvos spaudos, ir iš ten atsilankiusių pasakojimų aiškiai matyti, kad Maskva yra paruošusi tokį velnišką planą jos užimties kraštams ne tik ūkiškai, bet ir dvasiškai visiškai suldynti su Rusija.

Šį kartą mes norime paraginti skaitytojus atidžiai paskaityti čia pat spausdinamą straipsnį "Protestuoja prieš Lietuvos nuodijimą".

Tai nepaprastas dokumentas — pavergtos Lietuvos mokslininkų ir kultūrininkų būrio šauksmas — Gelbėkite Lietuvą! Gal jis paliks, kaip tas balsas tyruose, be atgarsio Maskvos ausyse, bet jis svarbus tuo, kad drįstama vis dėlto papūsti prieš vėją, kad drįstama tam tariamam geradariui "vyresniam broliui" pasakyti į akis teisybę, jo planus išsifruvus. Matyti, jau tiek pritrūko žmonių širdys, kad ir bijant nebegalima iškentėti ir tylėti dėl Lietuvai daromos milžiniškos skriaudos.

Šis Lietuvos mokslininkų ir kultūrininkų balsas aiškiai atskleidžia Maskvos kolonialistinius tikslus, kurių ji siekia visai neatsižvelgdama į pavergtų kraštų ir jų gyventojų reikalus, kaip kadaise Vakarų valstybių kolonistai visai nežiūrėjo Afrikos ar Azijos kolonijų gyventojų rūpesčių ir ekonominių bei dvasinių jų reikalų. Ir Maskvai dabar svarbu tik savo vienos nauda, ypač politinė ar rusinimo tikslams tarnaujanti.

Ką reiškia Maskvai ir jos sovietinei imperijai, jeigu jai reikalingi fabrikai nuodys Lietuvą, išnaikins miškus, užters jos pievas ir vandenius! Ar tai neprimena anų Stalino metodus, kuriais jis Ukrainą dirbtinai badu išmarino, ir paskui ten didžiurasių kaip blakių priveisė?

Lietuvai dovanojami fabrikai, dirbantieji tik vienos Maskvos naudai, yra irgi tik rusų peryklos, iš kurių jie sklinda po visą kraštą. Tai aiškiausiai mato ir Lietuvos žmonės ir su didžiu susirūpinimu žiūri į savo ateitį. Todėl ir mūsų pareiga šiuos sėtoniškus planus kelti viešumon, rusų užmačias iš anksto prieš visą Vakarų pasaulį demaskuoti ir garsiausiai protestuoti.

Protestuoja prieš Lietuvos nuodijimą

Lietuvoje, ypač ariau prie viešųjų reikalų stovinių, netgi bolševikinis rusų valdžios viešpatavimui padedančių lietuvių sluksniuose vyrauja gilus susirūpinimas dėl kolonizacinės Sovietų Sąjungos pramonės, plačiai ir beatodairiškai įsistaisios Lietuvos žemėse.

Neabejojama, kad pramonė krašto gerovei yra svarbi. Bet juo toliau, juo aiškiau įsitikinama, kad Maskvos valdžia naudoja Lietuvos žemėmis savo pramonės įmonėms statydinti, vadovaudamasi tik savo imperijos interesais ir nepaisydama, kaip tai atsiliepia Lietuvai.

Tas susirūpinimas itin ryškiai išdėstytas lietuvių mokslininkų bei kultūrininkų grupės memorandumė, šį pavasarį rašytame komunistinės rusų valdžios institucijoms Vilniuje.

Memorandumo tekstas nebuvo parodytas viešai, bet jo turinys pusėtinai plačiai žinomas Lietuvoje, o pastaruoju metu jis jau žinomas ir už Lietuvos ribų. Pačioje jo pradžioje buvo pareikšta:

"Tarybų Lietuvos visuomenėje, ypač daugelio mokslo ir kultūros darbuotojų tarpe, vis smarkiau kyla gilus susirūpinimas dėl Nemuno žemupio, Kuršių marių, pajūrio kurortų ir viso Lietuvos pajūrio kraštovaizdžio likimo. Ypač didelį nerimą

kelia rengiamasis dešiniajame Nemuno krante ties Jurbarku statyti naftos perdirbimo kombinatas, o pajūryje, ties Darbėnais, — cheminės pramonės kombinatas. Šios smarkiai teršiančios vandenį įmonės galės prazudyti neįkainojamas krašto gamtos vertybes".

Įrodyti, kad susirūpinimas rimtai pagrįstas, dėstomi "skaudūs faktai iš netolimos praeities".

Pagrindinis memorandumo įrašymas ir siūlymas yra šis:

"Kraštovaizdžio ir Baltijos jūros apsaugos vardan, gerų kaimyninių santykių su Skandinavijos šalimis vardan, didžioji pramonės valstybė — Tarybų Sąjunga reikalinga Šiaurės pusrutulio Vakarams naftos eksportą ir jo pramonę bent iš dalies turėtų telkti neušalancio Murmansko uosto tolimose apylinkėse, kur nėra sąlygų vystyti kurortams, kur retai gyvenama ir kur čia pat Ledjūrio platybės."

Taip "didžioji pramoninė valstybė" buvo maldaujama pasigailėti Lietuvos ir susirasti savo naftos įmonei (reikalingai naftos eksportui) vietą savo žemėje, o ne Lietuvoje.

Kaikurie priekaištai tam projektui buvo pareikšti ir viešai, komunistų partijos kontroliuojamoje vilniškėje spaudoje. Bet jie buvo projekto sumanytojų bei įpareigotų jo gynėjų "atrem-

tę": įmonė būsimi taip įrengta, kad į Nemuną išnešanti "tik" 135 tonas naftos atlieku per metus.

Jei tas aiškinimas ką ir nuramino, tai tik ne žinovus, kurie mano, jog ir 135 tonos per metus yra daug. Bet jie primena, kad tai toli gražu ne viskas. Nes šalia to, sako:

"kiekvienos įmonės, perdirbančios naftą, balanse egzistuoja negrįžtama prarandamos naftos porcija, kuri projektuojamame Jurbarko kombinatė — 12 milijonų tonų metinio pajėgumo — sudarys apie 230 tūkstančių tonų naftos per metus. Vadinasi šis naftos kiekis pasklinda kažkur įmonės aplinkoje. Netenka abejoti, kad didelė dalis šio naftos kiekio, įvairių frakcionavimo ir degimo produktų pavidalu, vakariniai vėjai išnešies po visą Lietuvos atmosferą. Žus Tauragės giria, pašaliniai vandenys nuplukdys dar papildomai naftos į Nemuną, maris ir jūrą ir juos užters... Žuvininkystės požiūriu net mažiausias šio baseino užteršimo padidėjimas jau yra neleistinas. O šio baseino ūkinę-ekonominę reikšmę žuvininkystės požiūriu pervertinti sunku".

Kita šio projekto grėsmė — Nemuno žemupio pievoms. Iš jų net dabar ūkininkaujant ekstensyviai (ne pagerintu būdu), gaunama 34 milijonai rublių pajamų per pusmetį (pieno gaminių pavidalu), atskaičius žolės savikainą. Atlikus reikiamus pagerinimus, iš tų pačių pievų esą galima gauti kas sezoną 204 milijonų rublių. Naftos įmonė ties Jurbarku tas pievas sunaikintų, taigi padarytų milžinišką nuostolį Lietuvos ūkiui. O įmonės savininkams, anot memorandumo, apsimokėjus už atvežtinę žaliavą, ta įmonė duotų per penkmetį 154 milijonų rublių pajamų. Taigi tos įmonės įtaisyimas Lietuvai gresia daug didesne žala, negu ji gali duoti naudos jos savininkams.

To nepaisant, "didžioji pramonės valstybė" liko neperkalbėta ir aiškiai stengiasi "padovanoti" Lietuvai tą ne naudingą, bet nuodingą įmonę. Rugšėjo 24 dienos Tiesoje H. Zvolinskas iš Kauno Politechnikos Instituto projektavimo skyriaus kalbėjo ir apie naftos įmonę Jurbarko, kaip apie vieną iš "laimikių", kuris Jurbarkui atiteks todėl, kad... Nemune daug vandens! O Vilniuje įstatytoji kvislingiška "suvereninės respublikos vyriausybė", matyt, nedrįsta ir neturi galios ginti Lietuvos nuo kolonistų Maskvos imperijos planų.

PS. Kitame numery sužinosite, ką Lietuvos mokslininkai ir kultūrininkai sako apie kitas Lietuvai žalingas "dovanas" pramonės įmonių pavidalu.

LIETUVIS PATALOGŲ KONFERENCIJOJE

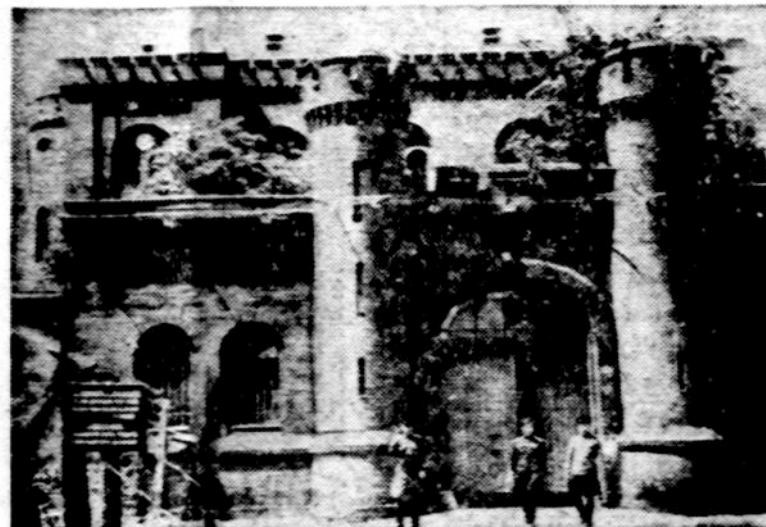
Spalio mėn. įvyksta Japonijos sostinėje Tokio patalogų tarptautinė konferencija. Iš JAV toje konferencijoje dalyvaus prof. dr. Jonas Valaitis, profesorius, viename Chicagos universitetų

Baldur von Schirach
in 1940

Albert Speer
in 1943

Rudolf Hess at
Nuernberg trial

Virsuje iš kairės į dešinę iš Spandau kalėjimo paleisti Niurnbergo teismo nubaustieji nacių vadai Baldur von Schirach, buvęs jaunimo vadas, ir vidury Albert Speer, buvęs ginklavimo ministeris. Dešinėje palikęs vienintelis tame kalėjime buvęs Hitlerio pavaduotojas Rudolf Hess, kuris nuteistas iki gyvos galvos. Apačioje kalėjimo vartai.

Kas kitur rašoma

NEPRIKLAUSOMYBĖS 50 M. SUKAKTIES REIKALU

1968 m. sueina 50 metų kai buvo atstatyta Lietuvos nepriklausomybė. Šita sukaktis turėtų būti tinkamai atžymėta. Bet kaip? Į tą klausimą įvairios organizacijos jau mėgina atsakyti.

Štai rugsėjo 24-25 dienomis Clevelande lietuvių bendruomenės vadovybių pasitarime jau sutarta 1968 metų liepos 4 dieną Chicagoje surengti Trečiąją tautinių sokių šventę, o rugsėjo mėnesį Darbo dienos savaitgalį Trečiąją PLB seimą, išleisti didelį istorinį veikalą "Nepriklausomos Lietuvos 1918-1940 m. istorija" ir kt.

Galvoja apie tą sukaktį Lietuvos Komitetas, Vlikas ir Altas. Tos organizacijos savo artimiausiuose susirinkimuose, be abejonės, smulkiau tą klausimą išnagrinės ir ką nors konkretaus nurodys. Visus tuos sumanymus, aišku, reikėtų iš anksto suderinti, kad nebūtų be reikalo dirbamas dvigubas darbas.

Bet tuo reikalu reikia visiemis domėtis, todėl visi vietoj Darbininko redakcijos atsišaukimas į savo skaitytojus —

"pergalvoti ir pasidalinti mintimis, ką mes turėtume ir realiai pajėgtume šiai sukakčiai, sakysime, šiose srityse:

politinėje: kokiais žygiais sustiprintume diplomatinę kovą dėl laisvės, padėtume tėvynėje likusiam tautos kaimeniui išsilaikyti, išlaikyti savyje laisvės ilgesį ir patikėjimą;

kultūrinėje: kokiais žygiais sustiprintume čia esančių lietuvių, ypač jaunimo, tautinę savigarbą, kultūrinį aktyvumą, ryšio su praeitimi pajautimą, valstybinės idėjos sąmonę;

propagandinėje: kokiais žygiais laimėtume gyvenamame krašte nelietuviškai kalbančių asmenų ar institucijų dėmesį bei paramą Lietuvos laisvės idėjai."

Tais klausimais kviečiami pasisakyti ir Keleivio skaitytojai.

GROMYKO NESVARIOS RANKOS

New York Times rugsėjo 29 d. paskelbė lietuvių delegacijos Pavergtųjų Europos Tautų Seime pirmininko V. Sidzikausko laišką dėl Gromyko kalbos JT susirinkime, iškaitytos šukiais apie "tautų apsisprendimo teisę".

V. Sidzikauskas priminė, kad liaudies išmintis, kuria sovietų vadai mėgsta dažnai remtis, moko stikliniame name gyvenančius nesisivai dyti akmenimis ir skaistumo reikalaujančius pasirūpinti visų pirma savų rankų švarumu. "O kaip atrodo p. Gromyko rankos?" — klausė V. Sidzikauskas.

Pažymėjo, kad Gromyko atstovauja Sovietų Sąjungai, kuri, okupavusi eilę Rytų-Vidurio Europos kraštų, įkūrė ten savo kontrolę ir be paliovos kišasi į kitų valstybių vidaus reikalus, o Lietuvą, Latviją ir Estiją yra tiesiogiai pajungusi, grubiai išnaudoja ir rusina. Tai žinoma visoms delegacijoms, klausiusiems Gromyko kalbos. Taigi, rašė V. Sidzikauskas, "ligi pačių sovietų rankos bus anvalytos, jų svaidomos šukiais neraila ma priimti rimtai. Iki tol sovietų nosakiai apie "apsisprendimą" ir "nepriklausomybę" nasiliks ne kas kita, kaip tik "Absurdo teatro" vaidinimas."

(Elta)

Telephone Tip

What's the number?
it's easy to find—
when you've got it
underlined!

Koks numeris?
Lengva surasti, jei jį
pasibrauktumete

New England Telephone
Part of the Nationwide Bell System

Maloni naujiene knygų miegėjams!

Amerikos Lietuvių Socialdemokratų Sąjungos Literatūros Fondas yra išleidęs vertingų knygų. Jis, norėdamas, kad tos knygos greičiau paplistų mūsų visuomenės tarpe, nutarė

JŲ KAINAS SUMAŽINTI
DAUGIAU NEGU PER PUSĖ.

LIETUVA BUDO, Lietuvos nepriklausomybės akto pasirašytojo Stepono Kairio atsiminimų I tomas, 416 psl. Čia įdomiai pavaizduojamas lietuvių tautinio atgimimo laikotarpis iki 1905 metų. Priede daug dokumentų.

Kaina buvo \$5.50, dabar \$2.00.
II tomas, 480 psl.

TAU, LIETUVA, Stepono Kairio atsiminimų Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

DIENOJANT, žymaus veikėjo, knygnešių karaliaus sūnaus Kipro Bielinio atsiminimų I tomas, 464 psl. Knygoje vaizduojamas spaudos draudimo metas, knygnešių laikai, jų organizacija ir kt., pridėta daug dokumentų

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

PENKTIEJI METAI, Kipro Bielinio atsiminimų II tomas, 592 psl. Knygoje vaizduojamas 1905 m. revoliucijos sąjūdis Lietuvoje — pirmieji revoliuciniai "pamokslai", savos valdžios kūrimas, didieji dvarų streikai ir kt. Priede daug įvairių dokumentų.

Kaina buvo \$6.00, dabar \$2.00.

Jei bet kuri iš šių knygų prašoma pasiųsti paštu, tai pridėdama po 30 centų už kiekvieną.

TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA SOVIETŲ RUSIJA, parašė Kipras Bielinis, 309 psl. Joje vaizdžiai aprašomas komunistų teroras pabaltiečiai vergų stovyklose ir kt.

Kaina buvo \$2.50, dabar 75 centai
Prašant atsiųsti paštu, pridėdama 20 centų.

ARTEJA ILGI ZIEMOS VAKARAI, — ĮSIGYKITE SIAS ĮDOMIAS KNYGAS!

Šitos knygos gaunamos Keleivio administracijos
636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RASO,
TAS DUONOS NEPRASO.

Napoleonui Jonušai 80 metų

J. Vlks

Vargu Napoleonas Jonušas turėjo laiko prisiminti ir pagaltoti, kad šiais metais jam sueina 80 metų.

Jis vis užimtas, jis vis kažkur skuba, kažkam rašo laiškus, kad tas ar kitas laiku nesumokėjo Lietuvių Darbininkų Draugijai nario mokesčio, ar kitais reikalais. Jam rūpi būsimas draugijos susirinkimas ar gegužinės surengimas, kad draugijai daugiau lėšų prasimanytų. Jis turi ir daug kitų rūpesčių, apie kuriuos nemėgsta kalbėti. Visi tie jo darbai darbeliai ir rūpestėliai išblaško mintis, kad jau senatvė pasibeldė į duris. Vargu kas ir patikėtų, kad ant jo pečių užgriuvo jau 80 metų gyvenimo našta. Kitas būtų perbloktas, dejuotų, skystų ar girtųsi, kad štai jau stuktėlėjo 80 metų!

N. Jonušas ne iš tokių. Jis ir laiko neturi apie tai rimtai pagalvoti. Štai ir dabar jau spaudžia jį rūpestis, kur būtų patogiau suaukėti Lietuvių Darbininkų Draugijos padalinių atstovų suvažiavimą: Bostone ar New Yorke? Tos draugijos nariai New Yorke nenori nusileisti. Kodėl turi būti toks suvažiavimas šaukiamas Bostone, jei jau ten tokio suvažiavimo prieš dvejus metus būta? Tegul dabar vis suvažiuoja į New Yorką, tiksliau — Brooklyną!

N. Jonušas yra senas Keleivio patikėtinių narys, dabar jį sekretorius. Čia taip pat jam daug kas rūpi. Jis ir Alto skyriaus narys.

O iš kur tas nenuoroma N. Jonuška kilęs?

Jis gimęs 1886 m. spalio 15 d. Čipėnų kaime ir valstijoje, Biržų apskrityje, ūkininko šeimoje.

Išgyrus Suvalkiją, Biržų apskritis tiek žmonių apšvietimu, tiek ūkiniu lygiu pirmavo visai kitai Lietuvos daliai.

Biržų apskrityje įsikūrę pirmieji kooperatyvai, kaip štai smulkas kredito draugijos, vartotojų bendrovės ir kita. Lietuvos nepriklausomybės metais tik 10% viso Biržų apskrities gyventojų gyveno miestuose, o visi kiti kaime vertėsi žemės ūkiu. Biržų apskritis buvo tirščia apgyventa, negu daugelis kitų, viename kv. kilometre gyveno 40 žmonių.

Bet tirščiausiai buvo apgyventas Vilkaviškio apskritis — 48 gyventojai to-

kiame pat žemės plote. 1923 metų gyventojų surašinėjimu, Biržų apskrityje buvo rasta 79,8% raštingų. Tuo požiūriu Biržų apskritis pralenkė ne tik kitus apskritis, bet ir Kauno miestą. Ten raštingų tada buvo rasta 70,3%. O tais metais Lietuvos gyventojų raštingumo vidurkis buvo 67,4%. Biržų apskritis buvo vidutiniokų ūkininkų kraštas. Turinčių per 50 ha žemės plotą būta tik 2,3%, o turinčių 30-50 ha buvo tik 8%.

Taigi, N. Jonuška kilęs iš šviesaus Lietuvos kampelio ir iš darbščių ūkininkų šeimos.

Nenuostabu, kad dar jaunose dienose N. Jonuška pajuto carinės Rusijos valdžios spaudimą ir 1905 m. netesėjus Lietuvai atsilauktyti prieš carizmą ir išgalėjus reakcijai, 1907 m. N. Jonuška, kaip tais metais ir daugelis kitų jaunuolių, pasitraukė į JAV. Anot paties N. Jonuškos žodžių: **bėgau nuo carizmo laisvės ieškoti.**

Įsikūręs Bostone, jis tuoj išrašė į Lietuvių Socialistų Sąjungą. Jis nesitenkino vien tik jos veikimu ir ėmėsi kultūrinio darbo. 1910 m. įsikūrus teatro grupei, N. Jonuška pasirodė ir vaidiniuose. Be kitų, jis dalyvavo čia pastatytuose spektakliuose: Užburtais kunigaikštis, Nihilistai, Iš meilės, Du broliai, Išgama, Užburti turtai, Ant dugno.

Jam, kaip iki šiol, nebuvo svetimas ir spaudos darbas. Jau pradėdamas 1911 m. jis rašė Kovai, vėliau Keleivui ir kitiems laikraščiams.

1932 m. įsikūrus Lietuvių Darbininkų Draugijai, jis buvo išrinktas jos 21 kuopos (Bostone) sekretoriumi, kuriuo ir šandien tebėra. Ilgą laiką jis buvo ir tos draugijos centro valdyboje, o dabar jis yra tos valdybos sekretorius.

N. Jonuškos didelio rūpesčio pasirodė ir žurnalas Darbas, kurį 1947-60 leido Lietuvių Darbininkų Draugija. Ne vienerius metus jis buvo ir to žurnalo administratorius.

Uoliai dalyvavo N. Jonuška ir socialistiniame sąjūdy. Ir šiandien jis priklauso Lietuvių Socialdemokratų S-gos 60-jai kuopai.

Tai trumpai suglaustas N. Jonuškos visuomeninių darbų balansas. Jis rodo, kad N. Jonuška iš jaunų dienų įvairiais savo darbais kėlė vietos lietuvių kultūrą, skatino ir pratino savo tautiečius prie bendro darbo, kovojo dėl darbo žmonių geresnės ateities. Jis tų savo jaunystės užsimojimų ir iki šiol nėra išsižadėjęs ir lietuvių visuomenės gyvenime tebėra gyvas, veiklus narys.

Linkime Napoleonui Jonušai dar ilgai gyventi ir savo atsiminimus surašyti. Jis turi ką prisiminti, ir jo rankoje plunksna nėra svetimas ar neįprastas daiktas.

Ku Klux Klano "didvyris" Eugene Thomas (kairėje), kuris kaltinamas nušovęs civilinių teisių kovotoją Viola Liuzzo, bet prisiekusių posėdininkų Hayneville, Ala., išteisintas. Dešinėje jo advokatas.

Didelis negrų priešas Lester Maddox ir jo žmona atvyksta Atlantoje į savo rinkimų būstinę. Jis nominuotas į Georgijos gubernatorių.

WORCESTERIO NAUJIENOS

Paskutinis pakvietimas dalyvauti SLA bankete

Banketas SLA 80 metų veiklai atžymėti rengiamas spalio 23 d. 1:30 val. popiet Lietuvių Piliėčių Klubu salėje. Šis kvietimas dalyvauti bankete bus paskutinis.

Worcesterio pirmą kartą atsilankys ir dalyvaus šiame bankete išvyti viešnia, SLA Centro išdininkė Eufrozina Mikūzytė iš New Yorko. Dalyvaus ir Mass. senatorius Vytautas Pigaga bei daug kitų įžymių svečių iš Bostono ir kitur.

Muzikali Jonas ir Ona Dirveliai paruos gražią meninę programą.

Nevio ir Šimkaus orkestras gros šokiams. Seimininkė Julija Lendraitienė su savo štabu paruos skanių valgių.

Bilietus sėkmingai platina V. Mitrikas, Juozas Pupka, Kleofas Zurlis, Julija Lendraitienė, Marijona Naginionienė. Iš manęs bilietus jau įsigijo Sviklai, Mudenai, Raciukačiai, E. Sinkėvičius, J. Stankevičius, J. Jasiukonis, M. Račkauskas, Kraureliai, Simanavičienė ir Latviai.

Iš SLA 57 kp. istorijos

Kuopa įkurta 1902 m. vasarį 27 d. Tada jos vadovybėje buvo: pirm. Vincas Vasiliauskas, sek. Vincas Ginkus, išd. Kazimieras Zemaitaitis, org. Jurgis Gilius.

Aplankėme sergančius

Rugsėjo 30 d. su Vincu Mitriku aplankėme šv. Vincento ligoninėje gulinius lietuvių — Lietuvių Klubu patarnautoją fotografą Edvardą Meilų, Justiną Buožį, Feliksą Dudonį, Juozą Jonytį.

Ten guli ir daugiau lietuvių, bet dėl trumpų lankymo valandų negalėjome visų aplankyti.

J. Krasinskas

Paukojo L. Fondui

Juozas Sajonas paukojo Lietuvių Fondui 250 dolerių.

NEW YORK, N. Y.

Ivairūs įvykiai

Spalio 1 d. New Yorko SLA apygardos bei vietos kuopos vadovybių, prieky su pirm. adv. St. Bredžiu, pastangomis buvo suroštas gražus SLA 80 metų gyvavimo paminėjimas. Būta sveikinimų, linkėjimų ir pranešimų apie SLA nuveiktus darbus. Be tų pranešimų, buvo Ed Mack-Mackevičiūtės jausmingai sudainuotos kelios lietuviškos dainos. Vėliau po užkandžių buvo šokiai.

Atsilankė virš 150 svečių. Galėjo būti ir daugiau, bet kitus gal nubaidė visos dienos įkyrus lietus.

Paminėjimą aplankė abu Lietuvos konsulai, Vlko pirmininkas V. Sidzikauskas, gen. sekretorius J. Audėnas, SLA prezidentas P. Dargis, sekretorė Pivaronienė ir daug kitų įžymių SLA veikėjų ir šiaip svečių.

Vlko pirmininkas V. Sidzikauskas yra pranešęs, kad pirmininkaus tik iki Vlko Seimo atstovų suvažiavimo. Yra numatęs kitą rytą daugiau pasidarbauti.

Vlko atstovų seimas bus sukviešta lapkričio pabaigoje ar gruodžio pradžioje. Tačiau teks valdybai ne tik pirmininką išrinkti, bet ir Vlko lėšoms telkti fondo pirmininką, nes ligšiolinis ilgametis to darbo vedėjas prel. J. Balkūnas iš tų pareigų pasitraukia sveikatos sumetimais.

Korespondentas

Dr. J. Repečka — banko viceprezidentas

Prieš septynerius metus Lietuvių Darbininkų Dr-jos leisto žurnalo Darbo buvęs faktiškas redaktorius dr. Juozas Repečka išrinktas Meadow Brook National banko viceprezidentu.

CHICAGO, ILL.

Kultūringas banketas gražiam tikslui

Kultūros Fondas spalio 16 d. 3 val. popiet Jaunimo Centro salėje atžymės savo veiklos dešimtmetį. Minėjime Rochesterio universiteto prof. Antanas Klimas skaitys paskaitą, o banketo meninėje programoje dalyvaus rašytojai Jurgis Jankus ir Antanas Gustaitis, kurie skaitys savo kūrinius.

Bilietus rengėjai prašo įsigyti iš anksto Gradinskų televizijos ir radijo parduotuvėje, 2512 W. 47th Street, tel. FR 6-1998.

Kultūros Fondo vėjus

Dr. Leonas Kriaučiūnas, JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos narys, sėkmingai vyko JAV LB Kultūros Fondo veiklai remti lėšų telkimo vėjų Chicagoje. Jis kiekvieną laisvalaikio valandą aukoja vėjus reikalingam vėjas surinko didesnę sumą pinigų, kokia bet kada Bendruomenės mėnesio vėjais buvo surinkta.

Dr. L. Kriaučiūnas yra nuolatini lietuviškų reikalų rėmėjas, ir jo auka ir pastangomis buvo sudarytos sąlygos pirmajam vaiku darželiui. Doktoras, sutikdamas vėjas surinkti, išsitarė: "Kaipo JAV LB Tarybos narys jaučiu pareigą atlikti uždavinį, kuriam įvykdyti esu kviečiamas." Pasiimtą uždavinį jis sėkmingai ir ryžtingai ir vykdė.

Vajaus pasisekimui užtikrinti reikia dar didesnės lietuvių visuomenės paramos ir apylinkių bei apygardų valdybų talkos.

EASTON, PA.

Mirė kun. J. Gaudinskas

Rugsėjo 30 d. šv. Mykolo bažnyčios administratorius ir šv. Bernardo bažnyčios klebonas kun. Juozapas Gaudinskas, 63 m. amž., rastas negyvas šv. Mykolo bažnyčios žemutiniame aukšte. Gydytojai nustatė, kad mirė dėl širdies smūgio.

Velionis buvo gimęs Sheandoah, Pa., paliko liūdniečius 4 seseris.

Sibiro kankinių pėdomis

Medžiaga Sibiran ištremtųjų gyvenimui aprašyti

(Tęsinys)

Nauja darbovietė, vargai dar didesni

1943 m. ledams išėjus, rašo H. Tautvaišienė, mūsų darbdaviai atrinko 40 moterų ir perkėlė į salą Sagilach Lapių jūroje, prie Ledinuotojo vandenyno. Saloje jokio trobesio. Gyvenome plonutę palapinėje. Tarp atkeltų moterų buvo šias žinias teikianti, dr. V. Vilkaičio žmona, jos sūnelis ir duktė.

Čia buvo užvestas žuvies ūkis. Vienos moterys gaudė žuvis, kitos jas darinėjo, sudė ir krovė į statines.

Tarp tų moterų buvo trys jaunuoliai: Vydas, Antanas Daniliauskas (17 metų, jo motina buvo mirusi Trofimovske, o tėvas kankinosis kažkur vergu stovykloje) ir tretysis — Kazlauskas.

Antanas Daniliauskas buvo visai išsekęs, vos laikėsi ant kojų. Jį atmainito žuvis. Kazlauskas buvo psichiniai be pusiausvyros. Žiemą jis sušalo. Vyriausiu, lyg ir vadovu, buvo Vydas. Tai buvo nuostabus jaunuolis! Reikėjo gėrėtis jo sumanumu, darbštumu ir rūpesčiu visais, kartu savo motina ir savo sesute.

Artėjo šalčiai. Palapinėje gyvenimas darėsi jau neįmanomas. Sovietinių darbų davų buvo isakyta pasidaryti žemliankas. Jokios medžiagos, jokių įrankių ir žinių, kaip tas žemliankas išsikasti ir įsirengti! Turėjome vieną piuklą ir vieną kirvių Jokių vinių ir rastų.

Rastų reikėjo ieškoti pakrantėje vandens atneštų ar dar vandenyje plaukiojančių. Turėjome rastus iš vandens traukti arba vandenį gaudyti. Suradus reikėjo juos nuvilti į statybos vietą. Vilkom užsidėjusios ant rogučių ir į jas įsikinkiusios.

Po didelių pastangų ir sunkaus darbo pavyko į žemę įsirausti, šiaip taip kur reikia požemių rąstais su tvirtinti. Toji mums kelioms skirta žemlianka užėmė 5x9 kv. metrų požemio plotą. Jokių patogumų, jokios šviesos, be mažutės žibalinės lemputės. Jokios patalynės ar sėdynių. Toje žemės duobėje, tariajai žemliankoje, mes turėjome praleisti ilgą žiurį šalį, purgomis-pusimis pajvairintą atšaurės žiemą.

Sunku žodžiais nusakyti, kaip mes toje žemliankoje gyvenome, ką pergyvenome ir jautėm. Dėl žibalo stokos tik valgant lemputę užžiebavome. Šilimos prasimanėdavom geležinį pečiuką bekūrendami. Bet jį užkūrus pradėdavo vanduo lašėti. Reikėjo imtis priemonių ledams pašalinti, kurie, be kitų vargų, dar labiau mus slėgė.

Galon pavasarį. Galėjome išlįsti iš tos duobės. Buvo sunku vienas kitą at-

pažinti, bet džiaugėmės gyvi išlikę. Prisitaikėme prie rūsčių Sovietijos gyvenimo sąlygų. Prisitaikėme toje saloje, kur vyriausybė ir partija "atsidėjusi rūpinasi" vėliau mūsų neveikė varovų šlykštūs keiksmai, jų visokie pravardžiavimai ir raginiai dirbti. Pripratome!

Ir vėl prasidėjo žuvavimo darbas. Mūsų grupę sudarė du jaunuoliai, dr. V. Vilkaičio žmona ir čia šias žinias suteikianti. Auda buvo paliekama "namuose" tvarkos prižiūrėti, valgiu pasirūpinti. Nors tai buvo jaunutė mergaitė, bet tvarkinga, darbšti, rūpestinga. Vydas buvo lyg mūsų vadovas. Rytais išsikišdavom į roges. Vilkom jas per sniego dykumas į žvejotimo vietą. Skurdom, vargom, o uždarbiai maži ir iš jų daromi visokiomis progomis išskaitymai. Jei kas nepajėgė atėiti į darbą, jo uždabį turėjome mes visi išlyginti. Sovietijos vyriausybės išdais gi negali nukentėti dėl kurio nors ligisto, skurdžiaus, negalinčio jam uždėtos darbo normos atlikti...

Dar pavasarį sovietiniai darbdaviai įsakė pasidaryti geresnę žemlianką. Bet ir šį kartą nedavė jokios medžiagos, jokių įrankių. Laimė, kad upe plukdomi rąstai atitrūks nuo bendrų sielių ir atsiduria Ledinuotajame vandenynė arba Lapių jūros pakrantėse. Bet čia juos vanduo užneša smėliu, ledais ar sniegas juos užkloja. Reikėjo tuos medžius taip pat "sužvejoti" ar iš pakrančių savo rankomis be jokio įrankio atkasti. Bet nustatytas darbo normas savaime reikėjo atlikti. Galėjom tuos rąstus tik po darbo valandų žvejoti.

Nors buvo numatyta pasistatyti erdvesnę žemlianką, bet dėl medžiagos stokos ir dėl kitų priežasčių ji išėjo mažesnė — 4x5 kv. metrų. Bet jau turėjome šokių tokių patogumų, nors be baldų. Jiems ir vietos nebūtų buvę kur padėti. Reikia iš žmogaus viską atimti, o tada ir koki menkinėki prasimanius jam gerai. Štai pečiukas orie berniuku guolio tiek iškaidavo, kad galvos ne tik šilo, bet ir kaito. O per sienas ir lubas vanduo lašėjo. Susidarydavo ledų siena, naktinėse žvakėse išsivėdavo. Reikėdavo gelžgalių jų nusikratyti.

Kurie sėdi šiltame, jaukiame kambary su įvairiais patogumais, tokie sunkiai įsivaizduos, kas yra toji žemlianka, skirta salos dykumose žvejams. Tokioje duobėje mes šešios galvos išgyvenom du su puse metų!

T. J.

(Bus daugiau).

Iš pavergtos Lietuvos

Kokie tie „nauji laikai“ kolchozuose

„Nauji laikai“ kolchoziniam Lietuvos žemdirbiui ateina per abejotumą ir sudėtingų skaičiavimų miglas. Valdžia paskelbė tik rekomendacijas, kiek reikėtų stengtis mokėti „garantuoto atlyginimo“ už įvairius darbus kolchozuose. O kiek iš tikrųjų kurie kolchozai išsi- galės mokėti, paaiškės tik atlikus labai daug aritmetikos veiksmų. Valdžios rekomendacijos nepaprastai ilgos, smulkmeniškos ir painios.

Rekomenduojamos net 24 įvairios normos už darbo dieną arba darbdienį, nuo 1.56 rb. iki 6 rublių.

Darbo diena — 7 valandos. Atlyginama už dirbtą laiką. Darbdienis — tam tikras darbo vienetų kiekis, kurį geras darbininkas turėtų atlikti per dieną. „Laikininkų“ bolševikinė sistema nemėgsta. Stengiasi, kad būtų ko daugiausia „vienetinių“ (angliškai „piece-work“). Darbininkija visur kovoja prieš prakitą sunkiančią vienetinę darbo atlyginimo sistemą, bet Rusijos bolševikai, tapę monopolistais darbdaviais, įvedė vienetinę sistemą ne tik pramonėje, bet netgi žemės ūkyje. Tai vienintelis būdas paversti žmones norom ne-norom dirbti, nors ir už labai šykštą atlyginimą. Darbininkai kolchozuose atlyginimo atžvilgiu skirstomi į dvi rūšis: darba atliekantieji rankiniais arba arkiniais įrankiais ir mechanizatoriai, t. y. dirbantieji traktoriais ar kitokiomis mašinomis. Abeji gali būti „laikininkai“ arba „vienetinininkai“, bet atlyginimo normos jiems už laiką ar už vienetą skirtingos. Iš to jau keturius atlyginimo normas. O darbai savo keliu suskirstyti į šešias kategorijas, ir kiekviena iš jų numatyto irgi skirtingos atlyginimo normos. Tuo būdu ir susidaro iš viso 24 skirtingos normos.

Valdžios rekomenduojami atlyginimai vistiek yra labai šykšti. Paprastai laukų darbininkai (rankiniai-arkininkai) vistiek gaus tik tarp 26 ir 45 rublių per mėnesį (maistas savas, sava apranga, net mažieji įrankiai savi), o melžėjos ar kaulių sėrėjos apie 70 rublių per mėnesį. Tačiau daugelyje kolchozų turėtų būti šie dideli skirtumai: pa-lyginus su atlyginimu, kokį mokėjo ligšiol. Tik klausimas, kaip silpnesnieji ir net vidutiniai kolchozai ištesės tą padidintą atlyginimą pas-toviai mokėti.

Kaikurių kolchozų atvi-riai pasipasakoti apskaičiavimai jau užpylė gerokai šalto vandens ant džiugų vilčių apie prasidedančius kolchozuose „naujus lai-kus“.

Darbėnu kolchozas — ne šis geriausias, bet ir ne iš blogiausių — apskaičiavo (Valst. Laikr. nr. 87), kad, prisilaikant rekomendacijų, laukininkų atlyginimą tame kolchoze tenka kelti 2.8 karto, o gyvulininkų — net 3.12

karto. Kadangi ligšiol jiems mokėjo vidutiniškai tik po 80 kapeikų už darbdienį, o prisilaikant rekomendacijų tenka mokėti laukininkams vidutiniškai 2.25 rb. už darbdienį, o gyvulininkams — 2.50. Tik traktori-ninkams ir kitiems mašinistams nereikės atlyginimo kelti, kadangi jiems ir ligšiol jau mokėjo tiek, kiek valdžia rekomenduoja (t. y. tiek, kiek sovchozuose mo-kama).

Tas Darbėnu kolchozas jau apskaičiavo, kad vien šių metų antrąjį pusmetį, jei bus prisilaikoma rekomen-dacijų, laukininkams ir gyvulininkams reiks išmokėti vietoj 15 tūkstančių rublių — 45 tūkstančiai. Kadangi re-komenduojama pakelti atly-ginimus ir kitiems ūkio dar-bininkams (kalviams, staty-tojams, padargų taisyto-jams) ir administracijos pa-reigūnams (kurių net tame vidutiniškame kolchoze yra 25), tai iš viso šiam pusme-čiui atlyginimams trūksta 41,352 rublių. (Atseit, kiti: metais atlyginimams reikė, apie 80 tūkstančių rublių daugiau, negu ligšiol tame kolchoze būdavo išmoka ma).

Šiomet Darbėnu kolūkie-viršininkai nutarė neimti visų 41 tūkstančio paskolos. Vietoj to, nutarė kiek „pa-sukčiauti“. Būtent, bent 7,200 rublių mano išmokėti ne pinigais, o grūdais, skai-čiuojant grūdus ne savikai-na, ir net ne tokia kaina kokia kolchozas gauna už grūdus iš valdžios, o „maž-menine valstybine kaina“, kuri yra 20 kapeikų už kilo-gramą (brangiau kaip iš-kepta duona!).

Šis pinigų pakeitimas brangiai paskaičiuotais grū-dais bus taikomas tik „kolū-kiečiams“, atseit, ne žymia brangiau apmokamiems ad-ministracijos pareigūnams ne šoferiams, galbūt ir ne ualatorininkams.

Pažymėtina, kad net i valdžios rekomendacijos, siūlomas atlyginimas „kolū-kiečiams“ įseina vidutiniš-kai apie 20 kapeikų už va-landą. Be to, tai yra sezoni-nis uždarbis, kurį išdėsčiu i visus metus, tik retesniai atvejais gali išeiti daugiau kaip rublis per dieną. Kie-l geriau atrodė rekomendu-jamasis įvairių amatininkų mecha-nikų atlyginimas, i žymiai geriau administ-ratorių, ypač aukštesniųjų, atly-ginimas.

Šoferių atlyginimai nu-matyti (tokie jau ir moka-mi) nuo 58 iki 120 rb. per mėnesį (arba nuo 33 iki 66 kapeikų už valandą) — pri-klauso nuo to, kokį sunkve-žimį vairuoja. Šaltkalvių, dailidžių, elektrikų — nuo 50 iki 70 rublių mėnesiui. Administracijos — sargų, valytojų 40 rb. mėnesiui, ki-tų pareigūnų nuo 45 iki 90 rb. per mėnesį. Brigadininkų ir gyvulių fermų vedėjų atlyginimas skiriamas pa-gal kolchozo apyvartos dy-dį, nuo 75 iki 130 rublių mė-nesiui, o kolchozų pirminin-

KELEIVIO

PRENUMERATORIŲ

DĖMESIUI!

Esame prašę gerb. prenu-meratorius pranešti mums savo paštų numerius (zip cod), bet nepamiršę, kad tai liečia tik JAV . . . g y v e n a n č i u s .

Todėl už JAV ribų gyve-nančius Keleivio prenume-ratorius prašome nesiurpinti-ti šis paštų numeriais (zip cod).

Keleivio administracija

kams — nuo 110 iki 300 rb. neskaitant įvairių primokė-jimų, premijų, kurių gali būti net iki penkių mėnesių atlyginimo dydžio.

Pavyzdžiui, kolchozo pir-mininkas gauna pusę nuo-šimčio nuo kolchozo paja-mų už linus (ir agronomas gauna apie 0.4 nuošimčio). Viena Anykščių rajono kolchoze iš 67 ha linų buvę per 25,000 rb. pajamų. Tai-ri kolchozo pirmininkui — 125 rubliai, agronomui 100 rublių priedo prie atlygini-mo. Linų rėvojės gavo po 6 rublius už hektaro linų nu-ovimą (V.L. nr. 100).

Jei eilinių kolchozinių darbininkų atlyginimai ir būtų dvigubai-trigubai padidinti ir garantuoti, kaip da-bar rekomenduojama, kol-chozų pirmininkų („dvarų urėdų“) atlyginimai bus nuo trijų iki dešimties kartų aukštesni už tų darbininkų, neskaitant kolchozų pirmi-ninkų turimu neapskaičiuo-jamų galimybių naudotis vi-a eile kitų pinigais neįver-antu ir apyskaitose nepasi-odardžių galimybių.

(Elta)

Pagerbė K. Inčiūra

Rugsejo 26 d. Vilniaus Aktojų Namuose buvo su- rengtas vakaras Kaziui In-čiūrai pagerbti jo 60-tojo gimtadienio proga. Čekistų „akademijoje“ mokyto po-eto, dramaturgo ir akto-rius (priešbolševikiniais laikais ir iki antrojo jų įsi-brovimo Lietuvon K. Inčiū-ra buvo Kauno ir Vilniaus radijo pranešėjas) pagerbtį dabartinė diduomenė nepa-sirodė, bet buvo daug svei-kintųjų iš rašytojų, aktorių, buvusių mokinių ir draugų tarpo. Apie K. Inčiūros li-teratūrinį darbą plačiai pa-sakojė rašytojas (dabar sv-detojas) Vytautas Sirijos Gira.

(Elta)

Sitam 13 metų italiukui Luigino Dilordo Providence, R.I., padarė širdies operaciją. Vaikas verkia iš džiaugsmo, dalindamas dovanas tiems, kurie jį išgelbėjo nuo mirties.

Anapus uždangos

Vilniaus dienų prisiminimai

S. GRIEŽE

(Tėsinys)

TARYBINIS SEIMININKAVIMAS

„Pas mus viskas pagal planą. Mes net sągų neda-rome be plano.“ — kiekvie-na proga girdavosi mažesni ir didesni tarybiniai agita-toriai ir visokie pareigūnai. Bet labai greitai įsitikinome, kad tie planai ne visiems tie patys.

Gerokai aptuštinus Litū-kio, Maisto, Pienocentro ir kitų stambesnių nepriklauso-mos Lietuvos ekonominių į-monių sandėlius, tuojau pa-jutome visokių prekių nepri-teklius. Apie bent kiek pla-tesių jų pasirinkimą jau nie-kas ir nesvajėjo.

Seni vilniečiai, pergyvenę jau net kelias ilgesnes ar trumpesnes tarybines oku-pacijas, turėjo gero patyri-mo ir ilgai nelaukė, kas kiek galėjo dar laiku pasistengė susidaryti bent būtiniausių reikmenų šiek tiek at-sargas. Bet likusios nepri-klausomos Lietuvos (be Vil-niaus krašto) gyventojai to-kio patyrimo neturėjo ir už-tatai greitai pajuto labai skurdžią tikrovę.

Kad apsukresni dar la-biau nenualintų skurdžių parduotuvių, Vilniuje mies-to gyventojai buvo suskirs-tyti rajonais ir prirašyti prie savo rajono parduotuvių. Tai, žinoma, pirmon eilėn-liečiai maisto parduotuvės. Kiekviena tokia parduotuvė turėjo savo klientų vardinį sąrašą su adresais ir šeimu-narių skaičiumi, ir, nuėjus pirkti, pasisakai pavardę ir savo numerį. Pardavėja, iš-traukus iš pastalės sąrašą, patikrina, ar tikrai toks as-muo yra, ir tik tada praside-da derybos dėl pačių prekių ju kiekio.

— Prašau man kilogramą sūrio.

— Neturime...

— Tuzina kiaušinių.

— Ką tik baigėme išpar-duoti...

Šitokie vaizdeliai kasdie-niniai. Apie gautų prekių i-pakavimą nebuvo nė kal-bos: sviestas ar pienas, cuk-rus ar druska, miltai ar kruopos — viskam turėk sa-

vo indus, krepšius ar kurias kitas priemones susikrauti ir parsigabenti. Tai jau as-meninis „sektorius“, kurio tarybiniai planuotojai neuž-planavo.

Bet, va, žiūrėk, įvairiuose miesto rajonuose pridėjo specialių parduotuvių. „Vo-jenotorg“ vardu. Jų ir patal-pos erdvesnės, ir gautų pre-kių gausiau ir įvairnesni. Kartais net citrinos ir apeli-sinai pasirodydavo. Bet... jos skirtos kariams, partijos žmonėms ir jų šeimoms ap-rūpinti. Vadinasi, beklasėje komunistinės santvarkos valstybėje faktiškai piliečiai surūšiuoti į paprastus mies-tėlius ar kaimiečius ir pri-vilegiuotą valdonių katego-riją. Be šių viešai matomų ir atvirai rodomų išrūšia-vimų, buvo dar trečioji — komunistinės diduomenės grupė, kuri turėjo savo už-daras (kitiems neprieina-mas) būstines su gausiais vi-sokeriopais ištekiais.

Visuomeninėse parduotu-vėse buvo nuolatinis chro-niškasis tai vienų, tai kitų pre-kių nepriteklis. Bet svaiga-lų, ypač visokių rūšių kau-kaziškų vynų, — nors galva trink.

Nuostabu, kad jau turėję gerą vardą nepriklausomy-bės laikų, sakysim, duonos, kepyklos, patekė naujų sei-mininkų globon, pradėjo kepti stačiai plytas: kepa-liukai neviendoi, kreivi, šlei-vi. O ir pati duona vande-ninga, sužliugus, neiškepus, lipni ir neskani.

Kodėl taip staiga viskas nusmuko? Juk kepama tose pačiose krosnyse, tom pa-čiom priemonėm. Net di-džiama ir kepėjų tie patys. Atsakymas trumpas: da-bar niekam nerūpi žmogus, svarbi tik planas įvykdyti. Ir miltų mažiau sunaudoja, ir duonos daugiau prikepą, ko daugiau benorėti! Eto po-sovietski! Už gerą duoną — špygą, o už plano pervirši-jimą — pagyrimas, o ne-tai ir ordinas.

(Bus daugiau).

Klaidos atitaisymas:

Keleivio 40 nr., 4 psl. ma-no atsiminimų II skilties 3 skirsnelio 17 eilutėje iš vir-

Komunistams šlykštus ministeris

Kas yra George Brownas, dabartinis Anglijos užsienio reikalų ministeris?

Kai George Brownas buvo paskirtas Anglijos už-sienio reikalų ministru, tai Maskvos garsiakalbis pa-skelbė: „Anglijos užsienio politika tapo patikėta šlykščiai asmenybei“.

G. Brownas yra sūnus sunkvežimio vairuotojo, ligi 15 metų lankė mokyklą, vėliau tarnavo pardavėju krau-tuvėse, be kita ko, buvo kailinių pardavėjas. Dar jaunas būdamas, domėjosi politika. Dėl to neilgai trukus perėjo iš krautvių į tarnybą darbininkų profesinėje sąjungoje net už mažesnę atlyginimą. Čia jis pasiliko ilgįems mėtams, sudarydamas ir politinę savo ateitį. Pagal profesinėje sąjungoje įgytą įpratimą Brownas kiekvieną žmogų vadina broliu. Jis didžiuojasi, kad yra kilęs iš paprastų žmonių, ir stengiasi taip elgtis, kad visi jį suprastų. Brownas manytu, kai kurios didžiausios Anglijos vidaus poli-tikos klaidos yra įvykdytos žmonių, kurie kalbėjo prancū-ziskai ir taisyklingai laikė šakutę valgydami žuvį, bet ne-žinojo, kaip žmonės gyvera, o kai kurie jų ir visiškai to nepaisė. Brownas sako, kad tarptautiniuose santykiuose yra per daug dryžuotų kelių ir kietų apikaklių frakų marškinuose, paaiškindamas, kad nėra nusistatęs prieš dryžuotas kelnės, smokingus ir skrybėles kaip Edeno. Jis betgi yra priešingas dryžuotom kelnėm sieloje ir juodam skribliui ten, kur turi būti širdis.

Kai Brownas pirmą kartą apžiūrino Berlyne gėdos sieną, jisai sujaudintas yra pareiškęs, kad reikėjo panau-doti tankus sienai pašalinti.

Brownas ypatingai išgarsėjo prieš 10 metų, kai Kir-tosi su Chruščiovu, lankiusiu Angliją drauge su Bul-ganinu.

Lenkų žurnalistas Aleksandras Bregmanas, turėjęs progos dalyvauti pirmoje po Brownso paskyrimo užsienio reikalų ministeriu jo suviestoje spaudos konferencijoje, rašo, kad Brownas jokių užrašų neturėjęs, kalbėjęs greitai. Jo kalbos įvadiniai žodžiai būvę tokie:

„Trokštu perteikti savo karščiausius sveikinimus mū-sų bičiuliams Rytų Europoje. Kaip socialdemokratas labai giliai atjaučiu likimą tų, kurie nėra laisvi kaip mes, kurie neturi galvojimo, žodžio ir organizavimosi laisvės tokios, kokios jie norėtų. Karščiausi ir širdingiausi mano linkeijimai priklauso visiems demokratams visur Rytų Europoje.“

I Bregmano klausimą, ar Brownas sutinka su Socia-listų Internacionalo nutarimu, kad socializmas nieko bendro neturi su komunizmu, atsakė:

„Savaime aišku, kad nieko bendro neturi. Socializ-mas — tai demokratinis gyvenimo būdas. Komunizmas, kokį praktikuojamą mačiau Rytų Europoje, yra kažkas visiškai skirtingo. Rytų Europoje yra daugiau privilegijų, daugiau naudos mažumai, negu mes galėtume pakęsti D Britanijoje. Rytų Europoje būvau nusteibintas, at-skleisdamas dalykus, kuriems mūsų profesinės sąjungos būtų priešingos, prieš kuriuos mes streikuotume, prieš kuriuos mes balsuotume.“

Brownas buvo paklaustas, ką jisai mano dėl Chruš-čiovo pasakymo Londone, kad jeigu jis būtų anglas, tai būtų konservatorius? Brownas atsakė:

„Pateai Chruščiovas man taip kalbėjo. Be to, jisai pareiškė, kad jau 30 metų, kaip jis nesutikęs tokio žmo-gaus kaip aš. — taigi jau 30 metų, kai bolševikai atsikratė menševikų. Tatai aiškiai supranta. Komunistui angliškas konservatorius, angliškas kapitalistas nesudaro tikro pa-vojaus. Komunistai tiki, kad galų gale kapitalistą nuga-lės. Tačiau demokratinis socializmas, kuris nori pasiekti žymiai daugiau, negu jų vienas ar antras, sudaro jau tik-rą pavojų komunistui. Mes esame vienintelė garantija, kad komunizmas bus pašalintas, ir dėl to Chruščiovas norėtų būti konservatorium“.

Chruščiovas anuomet (prieš 10 metų) buvo atvykęs į Londoną su pasiūlymu angli Darbo Partijai sudaryti vadinamąjį „Liaudies Frontą“, bet Darbo Partija pasiū-lymą atmetė. Dabar, naudodamasis proga, žurnalistas Bregmanas ministerį Browną paklausė, kodėl Chruščiovo pasiūlymas buvo atmestas. Brownas paaiškino:

„Mūsų ir komunistų bendram liaudies frontui nėra pagrindo, nes mūsų ir jų tikslai yra griežtai priešingi. Žinome, kad komunistai iš viso nesilaiko demokratijos, o mums tatai yra svarbiausias reikalas. Pagaliau matėm šios prasmės mėginimus ir matėm, kaip tatai baigdavosi — socialistai būdavo praversti. Įvykdavo taip, kaip išgarsė-jusiame tarp mūsų anekdote apie panelę, kuri išvyko pajodinėti ant tigro nugaros, o sugrįžo jo pilvė“.

Bregmanas paklausė: „Ar ši jūsų partijos laikysena, kitokioms aplinkybėms esant, negalėtų pasikeisti ir ar iš viso yra įmanomas bendradarbiavimas su komunistais?“ Brownas atsakė:

(Nukelta į 7-t, psl.)

šaus atspausda: ...nuo 2 iki 5 valandų ištisai, o turėjo būti: ...iki beveik 3 valandų ištisai.

Kalbėti tiesą yra buržuaziniai prietariai. Melas yra pilnai pateisinama priemo-nė. Leninai

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Na, ką pasakysi, tėve?
— Maiki, tu eini mokius, skaitai gazietas, daug žinai, tai būtų geriau, kad tu man kokią nors istoriją pasakytum.
— Gerai, o ką tėvas norėtų žinoti?
— Nu, kad ir apie Amerikos indijonus. Ar gali?
— Galui, tėve. Bet aš vadinu juos indėnais, ne indijonais. Tiesą pasakius, juos reikėtų vadinti amerindais.
— Ale kad Kolumbas pavadino juos indijonais, Maiki.
— Iš tikrųjų, tėve, nėra aišku, kas juos taip pavadino. Vieni istorijos šaltiniai sako, kad Kolumbas, o kiti tvirtina, kad Amerigo Vespucci. Vet vistik kas tuos raudonodžius pavadino indėnais ar indais, toks vardas nėra tikslus.
— Kodėl?
— Visų pirma todėl, kad jie nėra ir niekad nebuvo Indijos gyventojai. Ir pasakui dar todėl, kad jie patys taip nesivadina. Jie turi šimtus kalbų, bet nei vienoj kalboj nėra žodžio "indas" ar panašaus, kuris ristių su Indija.
— Nu, tai kokiems gamams amerikoniai vadina juos indijonais?
— Šitą klaidą padarė Amerikos atradėjai, tėve. Mat, tai Kolumbas atrado Ameriką, jis manė, kad tai Indijos pakraštys, nes Indijos jis ieškojo. Apie Ameriką tada dar niekas nežinojo. Nebuvo nei tokio vardo pasaulyje. Ne tik tai pats Kolumbas, bet ir visi kiti tikėję atradę Indiją. Todėl ir atrasti čia raudonodžiai gyventojai buvo pavadinti indais.
— Ar tu šiuo, kad Amerikos vardo ant svieto dar nebuvo?
— Nebuvo, tėve, ne.
— Nu, tai kokių spąsabu ji tokį vardą gavo?
— Naujasis Pasaulis buvo pavadintas Amerika, kad būtų įamžintas italo Amerigo Vespucci vardas.
— O kas jis per vienas?
— Kaip rodos, jis buvo

jūrininkas ir susipažinęs su ilgesnėmis jūrų kelionėmis. Todėl jam buvo pavesta apžiūrėti Kolumbo laivus maistu ir kitokiais reikmenimis. Jis paruošė bene dvi Kolumbo ekspedicijas į Naująjį Pasaulį. Būdamas jau 50 metų amžiaus, jisai suorganizavo ir nuosavą ekspediciją Kolumbo keliais. Pasiekęs dabartinę Venezuelą, jis pradėjo rašinėti laiškus Europon ir girtis, esą jis atradęs didįjį žemyną metais pirma Kolumbo, kuris visą tą laiką tik salas žiūrinėjęs. Kolumbas esąs melagis ir apgavikas, nieko svarbaus neatradęs. Tais laiškais pasiremiant, Amerigo Vespucci buvo pripažintas tikrojo naujos žemės atradėju, ir ji buvo pavadinta jo vardu — Amerika. Nors šita klasta vėliau paaiškėjo, tačiau Amerikos vardas pasiliko, ir taip pat pagarboje yra laikomas ir Kolumbo vardas. Jungtinėse Valstijose Kolumbo diena yra valstybinė šventė. Šituo vardu vadinasi ir garsusis New Yorko universitetas. Šios šalies kongreso ir federalinės administracijos sėdyba yra pavadinta District of Columbus. Vidurinė Amerikoje ir viena respublika vadinasi Kolumbijos vardu. Taigi Kolumbo vardas Amerikoje labai gerbiamas. Tačiau tikrai ironiškai, kad jo atrastas šitas žemynas yra vadinamas jo šmeižiko vardu.
— Čia, Maiki, cekava istorija, ale vis dėlto aš norėjau, kad tu daugiau man pasakytum apie Amerikos indijonus, arba indėnus, kaip tu sakai.
— Apie indėnus, tėve, yra prirašyta daug knygų. Apie juos galima kalbėti ir kalbėti be galo. Pasakyk, ką tėvas norėtų apie raudonodžius žinoti?
— Nu, išvirozyk, kada ir kaip jie čia atsirado. Šventas raštas nieko apie juos nesako, taigi atrodo, kad jie ne Dievo sutverti vaikai.
— Gerai, tėve, pasakysiu trumpai. Šito klausimo žinovai visi sutinka, kad Ameri-

Ištieskime ranką Raud. Kryžiui

Lietuvos Raudonajam Kryžiui Remti Komitetas, kurį sudaro dr. V. Ingelevičius, dr. V. Kanauka, kun. J. Gurrinskis, St. Zbarskas ir prov. J. Makauskis, prašo pasiskelbti šitokių jų atsišaukimą:

Vargas šakoja, vargas lapoja,
Vargas vartus kilnoja.

MIELI TAUTIEČIAI!

Lietuvos Raudonasis Kryžius įsteigtas 1919 m. sausio mėn. Jo steigėjai buvo dr. R. Šliupas, dr. J. Alekna, dr. V. Ingelevičius ir prov. J. Makauskis. Lietuvą pripažinus de jure ir jai prisidėjus prie Ženevos konvencijos, LRK pripažintas pilnateisiu Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus Komiteto bendruomenės nariu. Kiek vėliau LRK prisidėjo ir prie Raudonųjų Kryžių Lygos. Per trumpą laiką LRK išugdė labai didelę ir Lietuvai naudingą veiklą.

Kai Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą, LRK vistik išsilaikė savo vietoje, nors bolševikinė valdžia jau buvo paruošusi naują statutą pagal sovietų RK navedę ir sudariusi vykdomą komitetą (vietoje vvr. valdybos), kuri turėjo iesti pirm. dr. Micelmacheris ir dar keletas naujų komunistų. Iš vyr. valdybos paliekant žemesnę vietose vos keletą narių. Tačiau prasidėjęs karas tuos ir planus sutrukdė. Vokiečiai okupavus Lietuvą, LRK veikė toliau, kol ir valdžia sustabdė laikinosios Lietuvos vyriausybės veiklą. Vokiečių generalinis komisaras uždraudė vartoti Lietuvos Raudonojo Kryžiaus

kos indėnai atėjo iš Azijos Aliaska yra tos durys, pro kurias jie čion susirinko. Bet kada tai buvo, niekas nežino; aišku tik tiek, kad tai turėjo būti labai seniai, gal tukstančiai, o gal ir milijonai metų atgal. Tarp Aliaskos ir Azijos yra daug salų ir salelių. Praeity jų galėjo būti daug tankiau, o gal ir visai sausas kelias buvo. Kad tai buvo labai seniai, tai galima matyti ir iš to, kad atėję į šią salį per tolimą šiaurę indėnai pakriko po visą Ameriką, atsidūrė tolimiausiose pietuose ir susidarė šimtai tautelių, kiekviena išvystė savitą kalbą, papročius ir šiandien viena su kita jau nebesusikalba.

Okei, Maik, dabar aš jau galėsiu ir savo gospadinei pasakviti, iš kur indijonai atėjo. Ji vis lindo man į akis, kad aš tavęs paklausčiau. Nu, tai dabar gudbai!

vardą, jo ženklą ir neleidžia susirašinėti su Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus Komitetu, nei aplamai su užsienio LRK vietose buvo įkurta Savitarpinė Pagalba, kurioje RK sudarė autonomiškai veikiantį sveikatos globos skyrių. Tokiu būdu LRK išlaikė savo organizaciją — valdybą ir įstaigas iki pat vokiečių okupacijos galo.

1944 m. bolševikams grįžtant į Lietuvą, visa LRK vyr. valdyba, išskyrus dr. Alekna, pasitraukė į Vokietiją, kur 1945 m. gegužės mėn. atgaivino savo veiklą. Ji kreipėsi į Šveicarijos, Švedijos, Vokietijos Raudonuosius Kryžius ir kitas šalpos organizacijas, taip pat į Tarpt. Raud. Kryžių, prašydama lietuviams tremtiniams pagalbos. Prašymas buvo išgirstas. Gauta daug aprangos, maisto, 40.000 dol. ir pusantro milijono RM (senų markių) pinigais. Ši parama buvo išdalinta per LRK skyrius jos reikalingas tremtiniams.

Kai BALFas aktyviai įsijungė į Europoje esančių lietuvių tremtinių šalpą, LRK 1946 m. Konstancijoje, Šveicarijoje sudarė su juo susitarimą per savo skyrius (kurie buvo tuo laiku virš 50) skirstė gautas iš Amerikos lietuvių suaukotas gėrybes.

1950 m. BALFo pirm. kun. J. Končius nutraukė susitarimą su LRK. Bet LRK nesustojo veikęs, jis veikė ir dabar, nors didžiausia tremtinių masė jau įsikūrė laisvuose kraštuose ir beveik visi gerai gyvena. Vokietijoje dar liko apie 7.000 asmenų, daugumas seneliai ir kitų į vargą patekę lietuvių, kuriems Amerika ir kiti kraštai vartų neatidaro. Jie gyvena išsimėtę po miestus, miestelius ir kaimus, labai kuklių valdžios pensijų, kurių vos pakanka gyvybei palaikyti. Jiems trūksta pinigų gydytis, vaistams nusipirkti, bet jiems dar svarbiau žinoti, kad jie nėra paikiiti likimo valiai, kad jų tautiečiai, laisvuose kraštuose gerai įsikūrę ekonomikai, juos vis dar prisimena. Tai jie ypač pabrėžia LRK raštuose padėkos laiškuose. Pav., E. Abromavičienė, Memmingen, 72 m. ligonė. Turėjo 10 vaikų. Visi mirė. Rašo LRK Kryžiui: "Turėčiau pareikšti širdingiausią padėką Amerikos lietuviams už suteiktą man pašalpą 25 DM, kuri palengvino mano gyvenimą. Lai Gerasis Dievulis atlytins jiems už tu kilniąs širdis."

J. Karnavičius, senosio amžiaus pora, gvv. Spring, rašo: "Labai nuosirdžiai dėkojame jums visiems LRK

žmonėms ir gerasirdžiams aukotojams už tą gražią paramą svencų proga. Mūsų labai užliugu, kad turime gerus antrus žmonius."

Pranas Bagdonavičius, Hergatz, invandas, raso: "Gavau 30 DM. Tai buvo suteiktas mano didelis užaugsmas mano invalidiško gyvenimo dienoje. Tai ne tik materialinė, bet ir moralinė parama. Gavus tuos pinigus mano akys pasidarė pilnos džiaugsmo asarų. Pasijutau, kad dar nesu paliktas vienas gyventi tarp svetimų žmonių, svetimame krašte. Sirdingiausiai ačiū, ačiū, ačiū!"

Tai keletas ištraukų iš padėkos laišku.

Norėdamas tęsti tradicinį šalpos darbą, LRK ir dabar renka aukas iš Vokietijos, Šveicarijos, Švedijos, N. Zelandijos šalpos organizacijų ir taip pat iš lietuvių, įsikūrusių Australijoje, Vokietijoje ir kitur. Kad šis darbas būtų sėkmingesnis, New Yorke 1959 m. įsteigtas Lietuvos Raudonajam Kryžiui Remti Komitetas. Šis komitetas ir kreipiasi dabar į jus, prašydamas neužmiršti tų mūsų brolių ir seserų, kuriems likimas tebėra negailestingas ir kuriems verkiama reikalinga pašalpa. Stokite į LRK rėmėjų eiles. Rėmėjo mokestis tik \$5 metams. LRK liko Vokietijoje vienintelė organizacija, kuri bebarpiari rūpinasi likusių lietuvių visokeriopais reikalais. Taip pat atsiųskite savo bičiuliui, kaimynui ir pažįstamui adresu, į kuriuos mes galėtume kreiptis šiuo reikalu asmeniškai.

Čekų ar pinigini orderį prašome rašyti Lithuanian Red Cross vardu ir siusti į Joro Makauskio vardu ir adresu: Pox 311P R.D. 3, Filison Rd., Somerset, N. Y. 08873. J. Makauskio telefonas: (201) 844-8939.

Dr. V. Ingelevičius pirmininkas
J. Makauskis, išdininkas

SAMDOMEJI DEMONSTRANTAI

Galima sakyti, kad Amerika yra madų kraštas. Skrybių mados čia keičiasi kaip kaleidoskope. Taip pat drabužių ir avalynės. Keičiasi muzika ir dainos. Neatsilikia ir automobiliai. Keičiama net miestų išvaizda. Nors seniau statyti mūrai dar geri, vistik juos griauina ir stato naujus.

Pasikeitė ir demonstracijų mada. Seniau demonstracijos būdavo ruošiamos retkarčiais, kai būdavo labai svarbus reikalas. Dabar

Iš pat pradžių eina gamtos reiškiniai, toliau kalendoriumas su krikščioniškais ir tautiškais vardais.

Be to, kalendoriuje aiškinama: ką reiškia amerikozizmas, anarchizmas, imperializmas, socializmas, bolševizmas bei komunizmas ir kaip pasidarė komunizmo fronto skilimas? Kaip atsirado fašizmas, nacizmas, sindikalizmas, technokratija ir šaltasis karas?

Kas yra 15-kos valstybių blokas, kuris vadinasi NATO?

Kodėl Sovietų Rusija nemoka skolų Jungtinių Tautų organizacijai?

Ar tikrai Lietuva yra pasmerкта žūti?

Kaip sudilo Atlanto Čarteris?

Kaip didelis Kinijos pavojus Amerikai?

Kiek dabar Sovietų Rusijos gyventojų?

Vietnamas faktų šviesoje.

Straipsnis Jaltai prisiminti.

Kiek vertas mėnulis?

Kodėl žemė dreba?

Amerikos karų nuostoliai.

Kas išrado televiziją?

Pamirštas svarbus mūsų istorijos momentas.

100 metų nuo d-ro Kazio Griniaus gimimo.

Pasaulio skolos Amerikai.

Be to, kalendoriuje yra daug gerų dainų, eilių ir dar geresnių juokų.

Kalendorių redagavo STASYS MICHELSONAS

Kalendoriaus kaina — 95 centai

Šių metų kalendoriaus pritrūko, todėl patariame užsakyti 1967 metų kalendorių nieko nelaukiant. Užsakymus galima siųsti kartu su prenumerata ir galima atskirai. Prašome adresuoti taip:

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127

jau reta diena, kad nebūtų kur nors demonstruojama. Negrai pradėjo demonstruoti, reikalaudami lygių pilietinių teisių. Ir tos demonstracijos jiems taip patiko, kad imta demonstruoti ir visai be reikalo. Pasidarė nuobodus gyvenimas be demonstracijų ir muštynių su policija.

Dabar ir darbininkai dažniau streikuoja. Turbūt, nėra tokios savaitės, kad nebūtų kur streiko. Klasių kovoje streikai neįsivengiami. Bet streikuojama ir be reikalo. Ir kur tik streikas, ten tuoj statomi piketininkai. Tačiau kai streikuoja tik keli žmonės, tai nėra iš ko sudaryti imponuojančios demonstracijos prieš darbda-

vį. Sumaningi biznierių numatė, kad iš to galima padaryti pinigų, ir New Yorke jau įsikūrė firma "Rent-A-Picket", kuri už tamtikrą atlyginimą pristato samdomų demonstrantų. Atlyginimas — \$3.00 už žmogaus valandą. O jei kas nori barzdotu "beatniku", tada atlyginimas aukštesnis.

Keleivietis

NAUJI OFICIALŲ PINIGAI I LIETUVĄ

JAV CERTIFIKATAI
pirkti įvairiose krautuvėse, ARBA RUELIAI, PILNA GARANTUOTA, JOKIŲ ATSKAITYMU, JOKIO PASIUNTIMO MOKESCIO.

Išlaidas apmoka Sov. S-gos įstaigos.

UŽSAKYMAI TIK PER
INTERTRADE
EXPRESS CORP.

SPECIALIAI I LIETUVĄ
ITALISKI NAILONO
LIETPALČIAI

Jie ten labai pagelaujiami. Tai labiausiai mėgiama dovana Sovietų S-goj. Jie brangesni ten 10 kartų.
SPECIAL INR \$36.30
2 itališki nailono lietpalčiai — vyrų ar moterų, — labai elegantiški ir modernūs, pasiūti iš sunkaus nailono, visiškai nepraleidžia vandens ir vėjo, lengvi, bet šilti, visokių dydžių, nuo mažiausių iki ypatingai didelių, spalvos — tamsiai mėlynos (naivų), tamsiai žalios, tamsiai rudos. Galite už šitą kainą užsakyti tik šituos lietpalčius arba dar ką pridėti iš mūsų sąrašo ir padaryti didesnį siuntinį, bet būtinai užsakykite savo mylimiesiems šituos lietpalčius DABAR — padarysite juos labai laimingus.

UŽSAKYMAI TIK PER
INTERTRADE
EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street
New York, N.Y. 100010
Paprašykite nemokamų katalogų.

MOTERŲ SKYRIUS

JONAS JANUŠKIS

Iš atsitiktinio kareivio užrašų

(Tęsinys)

1940. 8. 13

Cia yra žinoma "karščiška" formacija, vadinama A.K. (alte Kakes), į kurią jaunesnieji kareiviai skiria senius Mūsų ligoninėje matyti "Kakes enserie" — trydos brigada. Humoras nenori atsisakyti savo teisų, ir dėl čia siaučiančios epidemijos kareiviai išsigalvojo visokių pokštų. Tiesa, juokauja tie, kuriems pilva ne per daug suka. Ligoniams juokas virsta grimasa.

1940. 8. 13

Kad būčiau rašytojas, aprašyčiau vieną Dievo padarėlį — blusą. Kazoks vokiečių profesorius neseniai įrodė, kad "blusa nyksta", bet, deja, tas profesorius nebuvo Septfonds stovykloje (apie Barkares stovyklą pasakoja dar puikėsių dalykų). Mūsų stovykla yra gyvas įrodymas, kad blusa nyksta. Jų čia pulkai ir visokių riebų, storų, lyg pritvinkusių patelių ir nusių patinėlių, senų, dantis atsikandusių veteranų ir linksmy jaunikių. Kaip blusos veisiasi, sužinoti nesunku. Aš konstatuoju faktą, kad jų čia gyva pekla. A.K. išvykdamas pareiškė išmintingą mintį: iš visos karo tarnybos šlykščiausią atminimą man paliko blusos, blusos ir blusos. Blusos minta žmonių ir sunų krauju. Kadangi sunų čia veik visai nėra, tai mums vieniems blusų maitinimo našta tenka nešti. Sunki tai našta: jos ėda be gailėsio, neleidžia miegoti, žmonės vartosi klauras naktis, negalėdami užmigti. Prie blusu kartais prisideda ir nervai, ir bet koks apdangalo prisilietimas atrodo blusos išdaiga. Taip žmonės save vargina, kol pagaliau atsiduoda prieš valiai ar nevaliai, kitaip sakant, leidžia save ėsti, nes galu gale vis viena užmiega. Jei reikėtų išsivalyti nauja inkvizicijos kankyne, aš siūlyčiau anleisti "anklausinėmą" žmogų blusomis — po kelių naktų jis prie viso ko prisipažintų.

Kova su blusomis čia vedama primityviai: naftalinu, proskeliais, o kartais palaistomos ir grindys. Bet kova vedama be įsitikinimo. "Vis tiek mes jų neįveiksime" — toks šūkis vadovauja vadinamai kovai. Rimčiausią karą, žinoma, veda tie, kurių kraujas čiulpiamas, bet jei jų valia ir yra geresnė, vaisiai nėra geresni — blusos nyksta. Vienas kitas šiaip taip apsigina, bet masė moka blusoms kraujo duoklę, ir jokios pagalbos nėra tam paikam dalykui. Kiek blusos prisideda prie čia siaučiančios epidemijos plitimo, nežinau, bet visai nekalto jos nėra. Utėliu čia nėra. Žiurkių ir muselių, ypač šių pastarųjų, iki valios.

1940. 8. 19

Šiandien mano liga be permainų. Penkta diena taip, kad iš viso nerodo, kad aš sirgčiau ordinarine "diareja", kuri paprastai nustoja siutusi po 3-jų dienų. Ar tai tik nebus mano jau pažįstama dezinterija, kurios čionykščiai daktarai nepripažįsta. Prie kitų bėdų vakar vakare užėmė gerkle. Esu ligonis iš visų galų. Nieko neėdu jau penktą dieną, o pasninkauju iš viso savaitę. Nuotaika ši rytą pikta. Ką tik praėjo daktaro pavaduotojas. Jam pareiškiau nuomonę apie dezinteriją. Jis užgindžio, sako, kad taip gali tęstis "apie mėnesį" — nereikia tik nieko valgyti ir praeis... Praeis ar nepraeis, tik aš išėjusi iš čia vos kojas pavilkdamas.

Šiandien nešu savo "certificat d'Lebergament" į C1, vakar jį gavau iš Goldšteino. Jis labai meilus, siūlo pinigų, kviečia į Tulūzą ir tt. Senis Rapoportas (J. Januško tuometinės žmonos tėvas. Red.), perskaitęs jo laišką, jį mažiau bekeiks.

Vakar Ginsburgas atvežė iš Montauban pundą laikraščių. Idomios diskusijos tarp tų, kurie mano, kad "karas dar nebaigtas". Šie pastarieji griežtai cenzūruojami, bet tarp eilučių ir baltų vietų tikroji mintis aiški. Deat mintis yra ta: jei vokiečiai greit sumus, anglos, mums nereikės kęsti bado, būsimė sotūs, atsipirksime anglių palaikais, o su vokiečiais galima bus sugyventi, nes jie nėra visai nesukalbami ir dargi net okupuotose srityse palieka dalį valdžios prancūzams. Oi! Deat, Deat — sąmojingas liežuvis tarnyboje keisto reikalo. Laikraštį "Oeuvre" pradeda rašyti ir Piot, demobilizuotas. Šiaip spaudoje eina didelis baltinių skalbimas ir mušimas "mea culpa" į kito krūtine. Tuo žvilgsniu rekordą bene muša Gringoire — feuille infame — quoi? Marianne, Fiearo — rimti apdūmojimai dėl bendro nepasiruošimo, dėl suminkštėjimo: kaltas režimas, žmonės, bendros sąlygos ir tt. Pažymėtina

Margareta Kapociūtė-Michelsonienė

Ar patikėsite, kad ji 75 metų?

Tikrai ne, todėl ir ta jos sukaktis net arčiau su ja bendraujantiems praėjo nepastebėta. Tai Margaretos Kapociūtės-Michelsonienės 75-sis gimtadienis. Jis buvo rugsėjo 1 d. Taigi Margareta Michelsonienė jau įkibo į aštuntosios dešimties ant-rają pusę, o atrodo, kad jai dar nelaukas ir į septintąją žengti.

Kas praleista, nebesugrąžinsi, bet tai verta prisiminti nors ir vėliau. Juk malonu rimėti ir kitiems priminti garbingas sukaktis tokių žmonių, kurie iš jaunų dienų išėjo į visuomeninius lietuvių dirvonus ir iš jų negrįžta ir garbingo amželio sulaukė. Tokia yra ir Margareta.

Ji gimė Marijampolėje 1891 m. rugsėjo 1 d., bet dar kūdikiu būdama atsidūrė anuomet garsioje JAV Shenandoah, Pa., lietuvių kolonijoje, kur 1894 m. atvyko jos tėvai. Čia ji augo ir mokėsi ir jau nuo 1906 m. pradėjo dirbti V. Šliakio leidžiamoje Darbininkų Vilty. Iš tėvų ji buvo gerai išmokusi lietuvių kalbą, o V. Šliakio dar pamokyta jau pradėjo kitų korespondencijas taisyti ir pati rašyti. Ji jau tada įsijungė į chorą, teatro ratelį, socialistų knopą, vakaruose deklamuodavo.

1911 m. S. Michelsonas ją pakvietė į Keleivį (vėliau už jo ir išteko). Čia dirbdam

rimtas klausimo statymas, atviras, širdingas ir dargi sąmojingas. Iš dalies ir cenzūra bei bendra nuotaika verčia kalbėti kiek paaukštintu tonu. Dr. Funko pareiškimo apie tai, kad autarkija vokiečiams buvo reikalinga tikrai karo pasiruošimui, neleidžiama komentuoti...

1940. 8. 19

Padaviau savo certificat. Klausimas kyla, ar man verčiau vykti į laisvą zoną: norint išvykti iš Prancūzijos ar susižinoti su užsieniais, ar sudaryti kontaktą su tokiais tipais kaip aš pats, iš laisvos zonos nepalyginamai lengviau, nekalbant apie galimus nemalonumus su vokiečių kontrole, nors aš tuo netikiu.

Ką tik man pranešė, kad šį rytą man buvo apdraustas laiškas. Ar tik ne iš Vichy?

(Bus daugiau)

PAGIMDĖ 7 NEGYVUS KŪDIKIUS

Bostono gyventojai Cwikielnikai negalėjo sulaukti šeimos prieauglio, todėl Cwikielnikienė pavartojo naują vaistą, kuris nevaisingoms moterims padeda tapti nėščiomis. Na, ir užderėjo prieauglio — namuose ji pagimdė vieną kūdikį, o nuvežta į Sv. Margaretos ligoninę dar šešis, bet visi gimė pora mėnesių anksčiau negu reikėjo ir negyvi. Toks kūdikiu gausumas yra pirmas medicinos istorijoje.

IR MASKVOJ TRUMPOS SUKNELES

Ir Maskvoje dabar jau madoje suknelės virš kelių. Ten ta mada ne tik naujoviška, bet ir praktiška, nes medžiagos yra labai brangios. Trumpoms suknelėms jų mažiau reikės. Bet kodėl Amerikoje suknelės taip nu-trumpintos, kur medžiagų pakankama? Čia, matyt, yra kitokių sumetimų.

KUNIGAI PRIEŠ CELIBATĄ

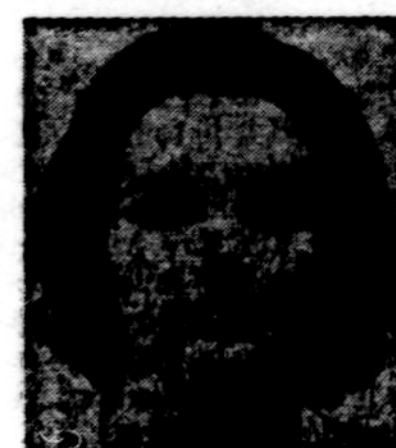
Romos katalikų kunigams yra uždrausta vesti. Prieš tai vis daugiau balsų kelia-ma Keltas tas klausimas ir katalikų bažnyčios vadų visuotiniams susirinkime, kuris pernai pasibaigė Vatikane.

Jubilee laikraštis, kurį skaito kunigai, vykdė apklausinėjimą tuo reikalu. Iš 500 atsakiusių kunigų du trečdaliai pasisakė už kunigų celibato įstatymo peržiūrėjimą, tik trečdalis tegalvoja, kad reikia palikti taip, kaip yra, taigi neleisti kunigams vesti.

Penktadalis aiškiai drįso pasakyti, kad kunigams būtų leista vesti.

Tai gydytojo Shepardo antroji žmona. Gydytojas kaltinamas nužudęs savo pirmąją žmoną ir už tai buvo jau teistas, bet tas nutarimas pakeistas, ir dabar jis laukia antro teismo.

Dieną banko kasininkė, o naktį naktinio klubo šokėja Irene Brant išėjo iš banko pusryčių metu ir nebegrįžo. Banko kasoje pastebėtas \$21,000 trūkumas, o jos lavonas vėliau rastas okalbyklos nuotake prie Blue Point, N.Y.

JONUKAS KELIAUJA

Pasaka

Pagal M. Kanapnickienės pasaką iš lenkų kalbos lietuviškai parašė

Jonas Valaitis

(Tęsinys)

AVELES

Netoliausia jau ir upė,
Ji Jonukui labai rūpi.

Cia sutinka avių būrį,
Avys į Jonuką žiūri.

Štai avis pilkoji senė
Ir pora erių garbenių,

O avies trečiasis vaikas
Dar ant kojų nesilaiko.

Jas maža čia ganė Jonė.
Pažinojo ji jau Joną.

Taigi sako: — Būk malonus,
Eik, paglostyk tu joms šonus!

Tu, Jonuk, gali būt tikras,
Šis buriukas, kad ir vikras,

Bet nekanda, tik pauosto,
Jam patinka, kai jį glosto.

O avelė, ta prie tako,
Malonutė, — Jonė sako,

— Bure, bure! — ir Jonukas
Glosto, šnekina buriuką.

Į MALŪNĄ

Už kalnelio kažkas stūkso,
Tai trobelės stogas dunkso,

Ir malūnas sparnais moja,
Jis su vėju lenktyniauja.

O malūnius Vanagaitis —
Štai ant asilo jis raitas.

Mandagus jis buvo dėdė:
Tuoju nuo asilo nusėdo,

Į malūną savo svečią
Jot ant asilo pakviečia.

Ir Jonuko akys juokias,
Jis ant asilo jau sliuogia.

Dėdė sako: — Aš padėsiu,
Asilėlį pavėdėsiu.

— Drąsiai op! Pirmyn į kalną!
Nenumes, kad ir be balno.

Ilgauasį glosto, giria —
Nei jis pyksta, nei jis spiria.

Jot Jonukui jis geresnis,
Nes už arklį daug mažesnis.

(Bus daugiau,

VISIEMS REIKALINGA KNYGA

Širdies prieuolai. Ją parašė dr. Menard Gertler, o jai įvadą — garsus širdies ligų specialistas dr. Paul White. Knygoje aiškinama, kaip gali pramatyti savo širdies prieuolį ir jo išvengti. Kaina \$3.75.

GERA KNYGA DOVANAI

Jeigu norite kalbančiam angliškai padovanoti knygą, tai pasirinkite dr. A. Šapokos "Vilnius in the Life of Lithuania", 174 psl., daug paveikslų, kaina tik \$1.50.

Vietinės žinios

Bostono

PARENGIMŲ KALENDORIUS

Spalio 9 d. 3 val. popiet So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-jos III aukšto salėje Laisvės Varpo tradicinis rudens koncertas. ***

Spalio 22 d. So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-jos III aukšto salėje Bostono L. Kultūros Klubas išraiškos šokio ir literatūros vakaras. ***

Lapkričio 6 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos II aukšto salėje Sandaros Moterų Klubas našių banketas. ***

Lapkričio 6 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos III aukšto salėje N. Anglijos Pabaltiečių Dr-jos banketas. ***

Lapkričio 13 d. So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-jos III aukšto salėje Lituanistinės mokyklos metinis banketas. ***

Lapkričio 20 d. So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-jos salėje Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimas. Kalbės Lietuvos konsulas A. Simutis iš New Yorko. ***

Lapkričio 25 d. Jordan Hall salėje dainininkės Aldonos Stempuzienės koncertas, rengia Pabaltiečių draugija. ***

Lapkričio 27 d. So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-jos namams Šurum burum savų namų III aukšto salėje. ***

Gruodžio 18 d. 3 val. popiet Jordan Hall salėje smuikininko Izidoriaus Vasyliūno koncertas. ***

Gruodžio 31 d. So. Bostono Lietuvių Pil. Dr-jos III aukšto salėje tos draugijos Naujųjų Metų sutikimas. ***

Vasario 7 d. Jordan Hall salėje dainininko Naan Pold koncertas, rengia Pabaltiečių draugija. ***

Balandžio 7 d. Jordan Hall salėje pianistės Veros Veinbergs koncertas, rengia Pabaltiečių draugija. ***

Balandžio 9 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Dr-jos III aukšto salėje Minkų radijo talentų popietė ir N. Anglijos lietuvių gražuolės balius. ***

Vedybos

Vidurinio amžiaus moteris našlė ieško gyvenimo draugo, kuris mėgtų ramų šeimyninį gyvenimą. Turis turto ir pajamų, be šeimos.

Pat Shurn, P.O. Box 532, Peru, Ind. 46970.

(43)

GREITA PAGALBA

Nenusimink, gausi pagalbą. Vaistai, kurie buvo ilgai laukiami, nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau yra.

Tuojau siųsk šį skelbimą ir savo vardą su antrašu, ir mes atsiųsime vaistų išbandymui.

ROYAL PRODUCTS
North Sta., P.O. Box 9112
Newark 4, New Jersey

MIRĖ JONAS BILDUSAS

Spalio 3 d. po sunkios ligos Chicagoje mirė 71-sius metus bebaigęs Jonas Bildusas, gimes Pajūrio mieste, Šilalės valsčiuje.

Velionis buvo mokytojas, savivaldybininkas, kurį laiką Tauragės apskrities valdybos pirmininkas, 1920-22 m. Steigiamojo Seimo narys, 1925-27 m. Tauragės burmistras, bet 1927 m. tose pareigose suspenduotas ir ištremtas iš Tauragės apskrities. Tačiau apsigyvenęs Telšiuose dirbo Zemaičio redakcijoje, bet po trijų savaičių ištremtas iš Telšių, o po Tauragės ir Alytaus sukičimo 1927 m. rugsėjo 8-9 d. tuoj buvo suimtas ir pakaltintas sukilimo ruošimu. Už tai karo lauko teismas jį nu teisė sušaudyti, bet prezidentas tą bausmę pakeitė kalėjimu iki gyvos galvos. 1930 m. iš kalėjimo buvo paleistas. Tada iki sovietų okupacijos dirbo kooperatyvuose.

Atėję į Lietuvą komunistai vėl Bildusą suima, tardo ir kankina, bet jam pavyko iš kalėjimo stebuklingu būdu pabėgti. Slapstėsi, kol komunistai iš Lietuvos buvo išvaryti. Tada J. Bildusas vėl eina į kooperacijos darbą — vadovauja Lietūkio Vilniaus grūdų elevatoriui. Nenorėdamas antrą kartą susitikti su komunistais, J. Bildusas pasitraukė į Vokietiją. 1947 m. atvyko į JAV. Čia būdamas, jis bendradarbiavo spaudoje, dalyvavo organizacijų veikloje. Jis buvo vienas iš įžymiečių valstiečių liaudininkų veikėjų. Neseniai jis Naujienose gražiai aprašė, kaip jį netikėtai krikdemų pareigūnai provokavo, kaip jis be jokios kaltės vos galvos nepradarė jau tautininkams, o vėliau ir komunistams Lietuvą valdant.

Tai buvo labai energingas, tvirtų principų žmogus, visuomenės veikėjas, ir todėl labai gaila, kad jis, dar galėjęs veikti, mus amžinai apleido.

Gili užuojauta jo žmonai Elenai ir sūnams Vytautui ir Leonui su šeimomis.

Sovietai išvaro

Kinijos studentus

Sovietijoje studijavo nemažai raudonosios Kinijos studentų. Sovietų vyriausybės įsakymu, dabar jie turės iki lapkričio 1 d. apleisti Sovietiją. Tai Maskvos atsakymas į Kinijos įsakymą išvykti visiems sovietų studentams iš Kinijos, kurie ten mokėsi.

ADMINISTRACIJOS PRASYMAS

"Keleivio" administracija

ja prašo gerb. skaitytojus, kurie keičia adresą, pranešant naująjį adresą neužmiršti parašyti ir senąjį.

Nepamirškite parašyti pašto numerio — zip code.

Šitie du Kanados prancūzai suimti New Yorke. Įtariama, kad jie dalyvavo pernai sąmokslu susprogdinti Laisvės statulą. Policija turi jiems ir kitokių sąskaitų.

Rubi dar teis, o Hoffą nuteisė

Kaip žinome, Jack Rubi buvo nuteistas už Oswaldą, kuris nušovė prez. Kenedy, nužudymą mirties bausme. Vėliau advokatai mėgino įrodyti, kad jis yra nesveiko proto, bet apeliacinis teismas tai tvirtinimą atmetė, tačiau pripažino, kad žemesnysis teismas padarė klaidą, todėl Rubio byla turi būti antrą kartą nagrinėjama ir ne tame mieste, kur įvyko nužudymas.

Prokuroras žada ir dabar reikalauti mirties bausmės, bet Rubio advokatai tikisi, kad jų klientas tokios bausmės išvengs.

Blogiau baigėsi sunkvežiminių šoferių unijos prezidentui Hoffai. Jam apeliacinis teismas patvirtino žemesnio teismo sprendimą kalėti 5 metus ir sumokėti 10,000 dolerių už unijos lėšų naudojimą savo reikalams. Turi Hoffa ir kitų "trabelių" su teismu. Jis dar eis į aukščiausiąjį teismą, bet atrodo, kad jam pagaliau teks vykti į kalėjimą poilsio.

Paragink savo pažįstamus išsiųsti Keleivį. Kaina metams \$5.

Siųskite Pinigus į LIETUVĄ

Pinigai siūti per GRAMERCY

iteikiami gavėjui kaip PINIGAI per Bank for Foreign Trade Maskvoje JUS ESATE SAUGUS TIKSU FIRMA TURINT CIA LEIDIMĄ JOKIŲ TARPININKŲ, JOKIŲ PASLEPTŲ RINKLIAVŲ. MŪSU 20 METŲ VEIKLA ŠIAME VERSLE GARANTUOJA JUM GERĄ PATARNAVIMĄ. Visos perlaidos pilnai garantuotos ir apdraustos. Turi Bankų Depart. leidimą ir apdraudą. Apsiraudę \$20,000.00, Oficialūs SSSR kvitai, pasirašyti gavėjo.

Pristatoma per 2 savaites. Jokių atskaitų. Kursas: 9 rubliai už \$10.00. Iki \$20.00 — \$2.75. Virš \$20.00 — 10% GRAMERCY SHIPPING, INC. 744 Broad St., Newark, N. J.

Aukščiausios lokybės rusų gamybos daiktai VOLGA GAZ 21-R 5 viet. \$2,627.99 ZAPOROZETS 4 viet. \$1,064.00 Arba siųskite MUMS DOLERIŲ DOVANOMS PAŽYMEJIMĄ pasirinkimui NAUJOSE SPECIALIOSE DOLERIŲ KRAUTUVĖSE. Jokia mokesčio už šį patarnavimą!

GRAMERCY

(Įsteigta 1945) 118 E. 28 St. New York, N.Y.

Keleivio prenumerata - gera dovana visokiomis progomis!

(Atkelta iš 4-o psl.)

"Tikrasis Rusijos užmojų rodyklis čia man yra tas, ar ir kada jie pripažins mūsų bičiuliams (lenkams, čekoslovakams, vengrams) ir visiems kitiems Rytų Europos kraštams teisę patiems savo likimą spręsti. Mes, anglai, suteikėme savo buvusioms kolonijoms teisę pačioms apsispręsti, leisdami joms tapti laisvomis, suverenėmis valstybėmis. Kai rusai Rytų Europos kraštams suteiks tiek pat teisių, pradėsiu manyti, kad jų politika keičiasi".

Šioje spaudos konferencijoje laikraščio "Observer" atstovas klausė Browną, ar jis, dabar jau užsienio reikalų ministeris, ir dabar galėtų kalbėti žmogui, kuris valdo Rusiją, taip, kaip anuomet yra kalbėjęs Chruščiovui? Brownas atsakė: "Iš tikrųjų kodėl ne? Iš tikrųjų kodėl ne?"

Jeigu iš tikrųjų Brownas ras progy Rusijos valdovams kalbėti tiesą tiesiog į akis, tai bus pradėtas anglių politikos naujas laikotarpis.

J. Va.

ATOSTOGOS ŽIEMĄ IR VASARĄ

BAHAMOS SALOJE

Gražus birželio mėnesio oras ištisus metus. Maudymosi baseinas. Čia pat balto smėlio paplūdimiai. Atskiros kambarys su vonia, galima naudotis virtuve.

Vienam asmeniui savaitei \$15, dviem — \$20. Atveža iš aerodromo ir nuveža į jį. Rezervuokite savaite — rašykite:

Eleonora Baranaušienė, P. O. Box 84
Freeport, Grand Bahama Island

LAIKRAŠTIS VISŲ IR VISIEMS —

Nepriklausoma LIETUVA

kas savaitę duoda politines, kultūrines ir visuomenines apžvalgas, mokslo žinias, modernų sveikatos skyrių, kino naujienas, bėgamąją lietuviškąją kroniką, geriausius romanus, vaizduojančius gyvenimą Lietuvoje, labai daug aktualių iliustracijų ir tt. Laikraštį apsimeha prenumeruoti.

Naujiems prenumeratoriams visus metus laikraštis siunčiamas už pusę kainos, kuri Amerikoje kaštuoja \$5.50.

Adresas:

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA
7722 George Street, LaSalle—Montreal, Canada.

SLA

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA—jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIS MILIONUS dolerių nariams.

SLA—didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA—jau turi daugiau, kaip tris su puse miliono dolerių kapitalą, tad jo apdraudė tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA—jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA—duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA—AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų klubų ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 į metus.

SLA—kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus, ir jie plačiau paaiškins apie Susivienijimo darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysite:

Lithuanian Alliance of America
307 West 36th Street, New York, N.Y. 10001

Svarbios knygos

Gavome šias knygas:

Buvusio Lietuvos prezidento dr. Kazio Griniaus Atsiminimai ir mintys 1-oji dalis 302 psl., mikštais viršeliais kaina \$2.00; antroji dalis 336 psl. kietais viršeliais su abiejų dalių vardynu kaina \$5.00. Perkant abi dalis kaina tik \$6.50.
Prof. P. Pakarklio Kryžiuočių valstybės santvarkos bruožai, 176 psl., kaina \$2.00.
Jan Ku vėjo Magiškuoju kilimu į Vilnių, 330 puslapių, labai įdomūs 1962 metų kelionės į Lietuvą aprašymas su nepaprastais nuotykiiais. Kaina \$3.00.
Frank Lavinsko Amerikos Lietuvių Laikraščiai nuo 1879 m. iki 1955 m. 190 psl. kieti virš. kaina seniau buvo \$6.00, o dabar tik \$2.00.
Prof. P. Pakarklio Senasis Prūsų teisynas, 31 psl., 50 cnt. Cicagietės spūdižiai komunistų pavergtose Lietuvoje 15 puslapiai, kaina \$1.00.
Prof. P. Pakarklio Popiežiaus bulės kryžiuočiams, 70 puslapių, kaina \$1.00.

IDOMIOS KNYGOS

Romanai

Jurgis Gliuda, DELFINO ZENKLE, premijuotas romanas, 234 psl., kaina \$2.50

Albinas Baranauškas, KAKKLUPĖNUOSE, premijuotas romanas, 224 psl., kaina \$2.50.

Kazys Almenas, UPĖ I RYTUS, UPĖ I ŠIAURĘ, romanas I dalis, 325 psl., II dalis 302 psl., kiekvienos dalies kaina \$3.00.

Alė Rūta, KELIAS I KAIRĖ, premijuotas romanas iš JAV senosios kartos lietuvių gyvenimo, 248 psl., kaina \$3.00.

Vytautas Volertas, GYVENIMAS YRA DAILUS, romanas iš lietuvių emigrantų gyvenimo, 242 psl., kaina \$2.50

Vytautas Volertas, UPĖ TEKA VINGIAIS, romanas 332 psl., kaina \$3.50.

Vacys Kavaliūnas, KALNŲ GIESMĖ, premijuotas romanas, 201 psl., kaina \$2.50.

Jonas Aistis, POEZIJA. Joje yra šio žymaus poeto visi eilėraščiai, 420 psl., kaina \$6.

Jurgis Gliuda, SIKSNO SPARNŲ SOSTAS, premijuotas romanas iš politinių emigrantų gyvenimo, 268 psl., kaina \$2.50.

Juozas Kralkauskas, TITNAGO UGNIS, premijuotas romanas, 205 pusl., kaina \$2.50.

Alovyas Baronas, VIENI SI MEDŽIAI, 117 psl., kaina \$1.50.

Juozas Svaistas: 210B RIAI PLAUKIA, romanas iš knygnešio kun. M. Sidaravičiaus gyvenimo, 233 psl., kaina \$2.50.

Juozas Svaistas: JO SU ZADETINE, premijuotas romanas iš Vinco Kudirkos gyvenimo, 394 pusl., kaina \$4.00

Alovyas Baronas: LIEPTAI IR BEDUGNĖS, premijuotas romanas, 279 psl., kaina \$3.00.

Vytautas Alantas: TARP DVIEJŲ GYVENIMŲ. 462 pusl., kaina \$4.50.

Alė Rūta, MOTINOS RANKOS, romanas apie motinos meilę, jos tikslą ir rūpestį išauklėti savo vaikus pilniais žmonėmis ir tikrais lietuviiais, 397 psl., kaina \$4.00. mo.

Pranas Naujokaitis: UPELIAI NEGRĮŽTA I KALNUS, 509 pusl., kaina \$5.00.

Vincas Ramonas: MIGLOTAS RYTAS, 166pusl., kaina \$2.00.

MINDAUGO NUŽUDYMAS. Juozo Kralkausko premijuotas romanas, 246 psl., kaina \$3.

Tos knygos gaunamos ir Keleivio administracijoje.

Vietinės žinios

Dail. Viktoras Vizgirda
apie viešumą Lietuvoje

Dailininkas Viktoras Vizgirda, visai neseniai grįžęs iš kelionės į Lietuvą, gerai susipažinęs su tenyksių menininkų kūryba ir turėjęs progos savo pastabias akimis regėti dabartinę Lietuvos gyvenimą, pažadėjo kitam laikraščiui numery pasidalinti kai kuriais savo įspūdžiais. Jo kelionė sukėlė didelį susidomėjimą, ir jo žodžiai visi laukia.

Ką šią žiemą duos
Pabaltiečių draugija?

Jau dešimtį metų N. Anglijos Pabaltiečių D. ja kasmet surengia po 3 koncertus. Šią žiemą ji taip pat yra numaciusi 3 koncertus: lapkričio 25 d. Aldonos Stempuzienės, vasario 7 d. Naano Poldo, estų tenoro, ir balandžio 7 d. Veros Leinber, latvės pianistės.

Visi koncertai bus Jordan Hall salėje.

Dorchesterio Moterų Klubas
susirinkimas

Mėnesinis susirinkimas bus šį ketvirtadienį, spalio 13 d. 7:30 val. vak. So. Bostone Lietuvių Pil. Dr. jos patalpose. Po susirinkimo arbatėlė. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

Valdyba

Darbininkai remia
McCormacką

Mass. valstybės A.F.L.-C.I.O. konvencija dauguma balsų nutarė remti McCormacką ir kitų demokratų kandidatūras, o iš respublikonų tik kongresmaną Morse iš Lowellio ir Mass. seimelio atstovą Rosenfeldą iš Milfordo.

Skiepija nuo Azijos
influcos

Dr. Rosengardo klinika (389 W. Broadway, So. Bostone) praneša, kad ji ir šiemet skiepija nuo Azijos influcos ir kitų jos rūšių.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

VIENINTELĖ LIETUVIŠKA KELIONIŲ ĮSTAIGA NAUJOJO ANGLIJOJ, atstovaujanti visoms lėktuvų linijoms. Ruošdamiesi praleisti atostogas Floridoj, Caribbean salose, Europoj ar tik aplankyti bičiulį, gyvenantį tolimesnėje vietoj, kreipkitės asmeniškai, telefonu ar paštu susisiekimo priemonių ir viešbučių užsakymo reikalu.

VISI PATARNAVIMAI SUTEIKIAMI GREITAI IR BE PAPILDOMO MOKESČIO. Tą patį mokėsite pas mus ir sutaupysite laiką. Užsakius iš toliau, kelionės bilietai bus jums prisijunčiami paštu.

KARTU YRA

Globe Parcel Service, Inc.
IR PODAROGIFTS SKYRIUS,

per kurį galite išsiųsti savo giminėms pinigų, siuntinius ir užsakyti rusiškų prekių.

ĮVAIRIAS MEDŽIAGAS, ODAS, SKARYTES, MEGZTINIUS ir kt. galima pirkti SAVIKAINA mūsų įstaigoje.

Prašykite papildomų informacijų ir nemokamų kainoraščių katalogų.

ĮSTAIGA LIETUVIŠKA, kreipkitės lietuviškai. Tiek kelionių, tiek siuntinių reikalu BŪSITE MALONIAI IR SĄŽININGAI APTARNAUTI.

Istaiga atdara: kasdien nuo 9 val. iki 5 val. v.
ketvirtadieniais nuo 9 val. iki 7 val. v.
šeštadieniais nuo 8 val. iki 12 val. dn.

Adresas: 290 West Broadway, South Boston, Mass. 02127
Telefonas: Andrew 8-8764

Vedėja: Aldona Adomonis

Taupyti \$\$\$ padeda FORTUNA FUEL CO.

- 24 valandų VELTUI alyvos burnerio aptarnavimas
- VELTUI krosnies ir burnerio išvalymas
- Automatinis alyvos įliejimas
- Nuolaida, mokant grynais už burnerį
- Vamzdžių įvedimas ir taisymas
- Pilnos šildymo sistemos
- RADIATORIAI — VANDENS ŠILDYMAS — KROSNYS — BOILERIAI ir BURNERIAI įrengiami pigia kaina
- 24 VALANDŲ TARNYBA
- Naktimis — Sekmdieniais — Šventadieniais

Skambinkite: **GE 6-1204**
FORTUNA FUEL CO.
487 WASHINGTON ST.
DORCHESTER, PRIE CODMAN AIKŠTĖS

Pagerbs McCormackus

Lietuvių komitetas, kuris rūpinasi buvusį generalinį prokurorą Edwardą J. McCormacką išrinkti Mass. gubernatoriumi, rengia jam ir jo žmonai, buvusiai Emilijai Ruplytei, pagerbti pokylį So. Bostono Lietuvių Piličių Dr. jos II aukšto salėje sekmdienį, spalio 16 d. 3 val. popiet. Bus įdomi programa ir kavutė.

Komitetas kviečia visus dalyvauti.

Adv. Antanas Young,
Komiteto koordinatūras

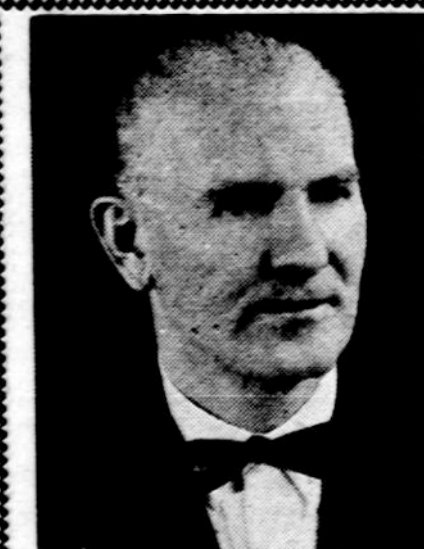
Laisvės Varpo koncertas
gerai pasisekė

Praeitą sekmdienį įvykęs Laisvės Varpo tradicinis koncertas, sutraukęs nemažai publikos, gerai pasisekė ir meniniu požiūriu. Programoj dalyvavo sol. Daiva Mongirdaitė ir sol. Grigas iš Chicagos.

Kriminalistų lazdomis
neįveiksime

Taip sako kandidatas į generalinius prokurorus, prieš kurį laiką jau tose pareigose buvęs Elliot Richardson. Nusikaltimai ir Mass. valstybėje vis didėja, todėl su jais reikia smarkiau negu iki šiol kovoti. Generalinis prokuroras yra tas asmuo, kuris turi vadovauti, todėl svarbu toms pareigoms išrinkti žmogų, kuris toje srityje turi patyrimo, pasižymi organizaciniais gabumais ir pasiryžimu.

Skelbtis „Keleivyje“ yra naudinga!

BALTIC REALTY & INSURANCE AGENCY
Vytautas Stelmokas
savininkas

Farpininkauja perkant ar parduodant namus.

Apdraudžia namus ir kitą turimą nuo visokių nelaimių.

Farūpina visų rūšių draudimus AUTOMOBILIAMS.

Draudžia gyvybę ir sveikatą.

389 Broadway, So. Boston.
Telefonas: 268-6030

FORDAS

MES PARDUODAME PIGIAU IR REMONTUOJAME GERIAU

Didžiausias visų Fordo gaminių pasirinkimas
Atvykite pažiūrėti — sutaupyti — pirkti
Patvirtinta agentūra

Pardavimas — Remontas — Nuomavimas
MUSTANG * THUNDERBIRD * FALCON * FAIRLANE
FORD TRUCKS

VISOKS REMONTAS — DALYS
24 VAL. MASINŲ VILKIMAS

KAROSERIJOS REMONTŲ DIRBTUVĖ
(BODY SHOP)

Didelis A-1 vartotų masinų pasirinkimas
žemiausia kaina

Norėdami talkos, perkant naują ar vartotą mašiną su nuolaida bei mašiną remontuojant, kreipkitės į
LONGINĄ IZBICKĄ

dienomis: 327-1000 vakarais: 327-8076
1716 CENTRE ST.
WEST ROXBURY

COVENEY FORD Sales Inc.

Pagerbsime J. Tuinilą

Jonas Tuinila gimęs 1884 m. birželio 24 d. Alytaus apskr., Krosnos valsčiuje. Jaunas būdamas, vos 18 metų, 1902 metų spalio 16 d. atvyko į Ameriką. Kaip ir visiems anais laikais atvykusiems, taip ir Jonui nebuvo lengva įsikurti, bet jis savo energingumu ir sumanumu prasimušė į biznį, vėliau į nekilnojamojo turto biznį, kuriuo ir šandien dar verčiasi.

Vos tik atvykęs į šį kraštą, J. Tuinila įsijungė į anų laikų lietuvišką veiklą ir joje reikėsi visų savo darbštumo ir energija. Jis nesigailėjo tos veiklos remti ir pinigais visur ten, kur tik tai reikėjo. Net ir dabar, būdamas jau 82 metų jaunuolis, jis tebėra gyvas lietuviškos visuomenės narys, domisi visais reikšmingesniais kultūriniais rengimais, juose dalyvauja ir juos paremia savo materialiniais ištekliais. Jis ypač susirūpinęs lietuviškuoju jaunimu, kad šis neprarastų savo tėvų idealų, remia skautus, domisi dramos vaidinimais, kuriuose jaunystė ir pats yra dalyvavęs, lanko koncertus ir yra neretas svečias ir Bostono kultūros klube, kai ten patraukia dėmesį jo įdomi programa. Jonas Tuinila yra vienas tų gražiausių senosios lietuvių kartos atstovų pavyzdžių, kurie išlaikė iki giles senatvės savo lūpoe lietuvišką žodį, visada jautė savo senosios tėvynės kančias ir džiaugsmus, kurie ir šandien nuosirdžiai remia jos laisvės kovą.

Visa tai prisimindami, Bostono saitariečiai šį metų spalio 16 d. 2 val. popiet Sandaros svetainėje (124 F St., So. Bostone) rengia Jonui Tuinilai pagerbimo pietus. Pagrindinę kalbą pasakys adv. Petras Višcinis iš Brocktono.

B. B.

Rimtas, gero elgesio vyras, norintis gyventi su kitu vyru gerame dideliame bute su visais patogumais So. Bostone, gali skambinti tel. TA 5-2601 arba AN 8-3071.

GYVULIŲ SĖRĖJAS

reikalingas mažiems laboratorijoms gyvuliams nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9 val. iki 5 val. vak. Nuolatinė tarnyba, savaitė \$60 ir daugiau pagal kvalifikaciją. Skambinti telef. NU 4-8737.

VIRĖJA-SEIMININKĖ

KOMPANIJONĖ
dviem suaugusiems ir senai motinai reikalinga kartu gyventi. Malonus namas. Pageidaujama inteligentiška, vidutinio amžiaus, nors kiek mokanti angliai moteris. Atlyginimas pagal susitarimą. Rašyti:

P.O. Box 323,
Framingham, Mass.

ŠIRDIES PRIEPUOLIAI

Jeigu nebus panaudotos tuoj pat apsaugos priemonės, širdies prieuoliai išstiks kas penktą vyrą ateinančių penkerių metų laikotarpy. Paskaitę knygą

ŠIRDIES PRIEPUOLIAI, tu sužinosi, kad šiai ligai gali pasipriešinti ir jos išvengti. ... Knygos kaina 3 dol. 75 c. Knygą gaunama Keleivio administracijoje.

STEPONO KAIRIO
PORTRETAS

Keleivio administracijoje galima gauti dailininko Adomo Varno pieštą Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo akto pasirašytojo Stepono Kairio spalvotą portretą 8 x 6 colių dydžio už 80 cent.

LAISVĖS VARPAS

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA

Sekmdieniais 8-9 val. ryte FM Bangomis 105.7 megaciklu iš WKOX, Framingham, Mass.

VEDEJAS—P. VIŠCINIS
173 Arthur St.

BROCKTON 18, MASS.
Tel. Juniper 6-7209

R The Apothecary LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir-turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

382 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS

siuntia betarpiškai

IS BOSTONO Į LIETUVĄ

ir kitus Rusijos okupuotus kraštus

Pristatymas greitas ir garantuotas

Atidaryta darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. o išeitadieniais

nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.

327 W. Broadway,
So. Boston, Mass. 02127

Tel. 268-0068

Vedėjas J. Vaičiaitis

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

174 Millbury Street

WORCESTER, MASS.

Tel. SW 8-2868

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siunčia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai nuveikia greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Sviklienė

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd
(RUOKIUTIS)

OPTOMETRISTE
Valandos: nuo 10 ryto iki 6 vakaro Trečiadieniais—uždara

445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujo Anglijoje

iš stoties WLYN, 1360 kilociklų ir iš stoties FM, 101.7 mc. veikia sekmdieniais nuo 1 iki 1:30 val. diena. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka

r komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Biznio reikalais kreipkitės į

Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

BRONIS KONTRIM
Justice of the Peace—Constable
598 E. Broadway
So. Boston 27, Mass.
Tel. AN 8-1761 ir AN 8-2488

Dažau ir Taisau

Namus iš lauko ir viduje. Liplau popierius ir taisau viską, ką pataisyti reikia. Naudoju tik geriausią medžiagą.

JONAS STARINSKAS
220 Savin Hill Ave.
Dorchester, Mass.
Tel. CO 5-5854

Ketvirtis & Co.

JEWELERS—

Laikrodžiai-Deimantai

Papuošalai

Elektros Prietaisai

Rūpestingai taisome laikrodžius

Siūdo papuošalus

379 W. BROADWAY

SOUTH BOSTON

Tel. AN 8-4649

Peter Maksvytis
Carpenter & Builder

49 Church Street
E. Milton, Mass.

Atlieku visus patalynų, remontų ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamųjų namų ir biznio pastatų, pagal Jūsų reikavimą. Šaukite visados iki 9 valandų vakaro.

Telefonas: 698-8675

Televizija
ir radiją

Tatso Gerai ir Pigiai
JONAS ŽILINSKAS

629 E. Sixth Street
South Boston

Tel. AN 8-6645

Telefonas: AN 8-2805

Dr. Jos. J. Donovan
Dr. J. Pašakarnio

IPEDINIS
OPTOMETRISTAS

Valandos: nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. Vakara iš anksto susitarus

447 BROADWAY
South Boston, Mass.

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd
(RUOKIUTIS)

OPTOMETRISTE
Valandos: nuo 10 ryto iki 6 vakaro Trečiadieniais—uždara

445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujo Anglijoje

iš stoties WLYN, 1360 kilociklų ir iš stoties FM, 101.7 mc. veikia sekmdieniais nuo 1 iki 1:30 val. diena. Perduodama: Vėliausių pasaulinių žinių santrauka

r komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Biznio reikalais kreipkitės į

Baltic Florists gėlių ir dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, So. Bostone. Telefonas AN 8-0489. Ten gaunamas ir Keleivis.

Dr. J. C. Landžius
(Seymour)

Lietuvio Gydytojas ir Chirurgas
X RAY

taipgi priima akinius

534 Broadway,
So. Boston, Mass.

VALANDOS nuo 2 iki 6 p.p.

TEL. AN 8-2712

Namai ir ūkis:
287 Concord Rd., Billerica, Mass.
TEL. MO 3-2948

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance

321 County Club Rd.
Newton Centre, Mass. 02159

Tel. 332-2645

Flood Square
Hardware Co.

Savininkas N. J. ALEKNA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

TELEFONAS AN 8-4148

Benjamin Moore Dažai
Popieriaus Siėnons
Stiklas Langams

Visokie reikmenys namams
Reikmenys plumbieriams
Visokie geležies daiktai